

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BOLESŁAWCU

59-700 Bolesławiec ul. Cicha 7

tel. 75 645 78 23 fax 75 645 78 24

<http://mops.boleslawiec.ibip.pl>

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI ZA OKRES

OD STYCZNIA DO GRUDNIA 2020 ROKU

Bolesławiec, maj 2021 r.

Spis treści:

Wprowadzenie - podstawa prawna działalności, budżet i źródła finansowania	3
--	---

Rozdział I

1.1. Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej	6
1.1.1 Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	9
1.1.2 Zadania własne z zakresu pomocy społecznej	10
1.2. Praca socjalna i inna działalność Ośrodka na rzecz mieszkańców	17

Rozdział II Zadania realizowane w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych i ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	26
--	----

2.1. Realizacja świadczeń rodzinnych	28
2.2. Realizacja świadczeń z Fundusz Alimentacyjnego	30
2.3. Realizacja świadczeń wychowawczych „500+”	31
2.4. Realizacja świadczeń z programu „Dobry Start”	32

Rozdział III Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i ustawy – prawo energetyczne	32
---	----

3.1. Realizacja dodatków mieszkaniowych	32
3.2. Realizacja dodatków energetycznych	35

Rozdział IV Wnioski i potrzeby w obszarze pomocy społecznej	36
--	----

Załącznik:

1. Sprawozdanie z działalności Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Kościuszki,
2. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Wsparcia ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy.

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu jest jednostką samorządową Gminy Miejskiej, która realizuje zadania w ramach **zadań własnych gminy i zadań zleconych** przez administrację rządową.

Podstawowa działalność naszego Ośrodka prowadzona jest w oparciu o:

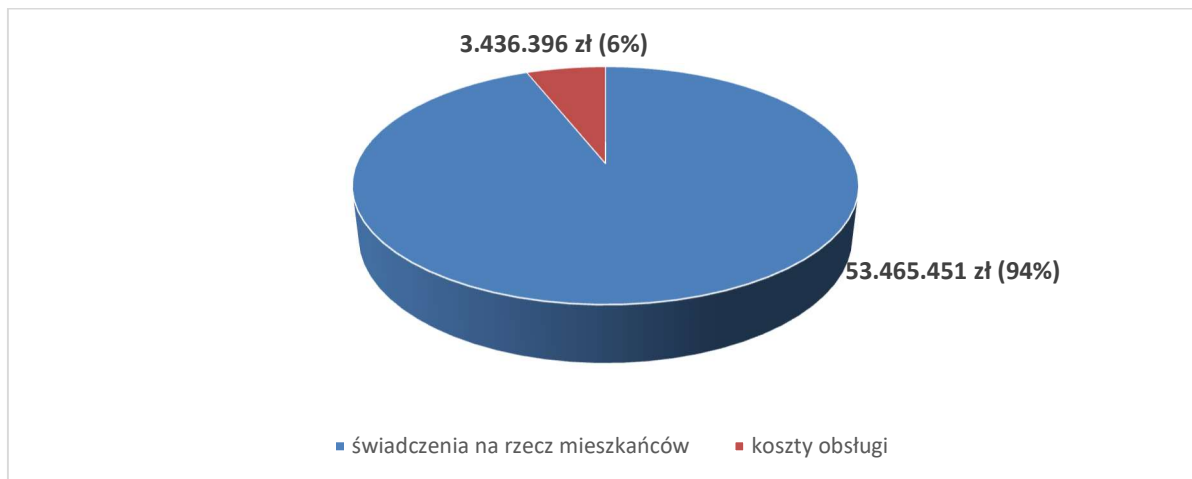
1. ustawę **o pomocy społecznej** z dnia 12 marca 2004 r.,
2. ustawę **o świadczeniach rodzinnych** z dnia 28 listopada 2003 r.
3. ustawę **o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** z dnia 07 września 2007 r.
4. ustawę **o dodatkach mieszkaniowych** z dnia 21 czerwca 2001 r.,
5. uchwałę Rady Ministrów w sprawie **ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posilek w domu i w szkole” na lata 2019-2023** z 15.10.2018 r.,
6. **Kodeksu postępowania administracyjnego** z dnia 14 czerwca 1960 r.,
7. **Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego** z dnia 25 lutego 1964 r.,
8. ustawę **o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** z dnia 29 lipca 2005 r.,
9. ustawę **o działalności pożytku publicznego i wolontariacie** z dnia 24 kwietnia 2003 r.,
10. ustawę **o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** z dnia 09 czerwca 2011 r.
11. ustawę **o finansach publicznych** z dnia 30 czerwca 2005 r.,
12. ustawę – **prawo zamówień publicznych** z dnia 29 stycznia 2004 r.,
13. ustawę **o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** z dnia 11 lutego 2016 r.
14. rozporządzenie ministra rodziny, pracy i polityki społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. **w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,**
15. rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 r. **w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,**
16. rozporządzenie ministra gospodarki i pracy z dnia 25 października 2005 r., **w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych,**
17. ustawę **o ochronie zdrowia psychicznego** z dnia 19 sierpnia 1994 r.
18. ustawę – **Prawo energetyczne** z dnia 10 kwietnia 1997 r. z późn. zm. oraz w oparciu o wiele innych aktów prawnych.

W okresie sprawozdawczym średnio rocznie Ośrodek zatrudniał **47 osób** na 44,85 etatach, w tym 2 etaty na stanowiskach robotniczych. Wśród **47 zatrudnionych pracowników**: - 39 posiadało wykształcenie wyższe (83 %), - 6 wykształcenie średnie, - 2 wykształcenie zawodowe.

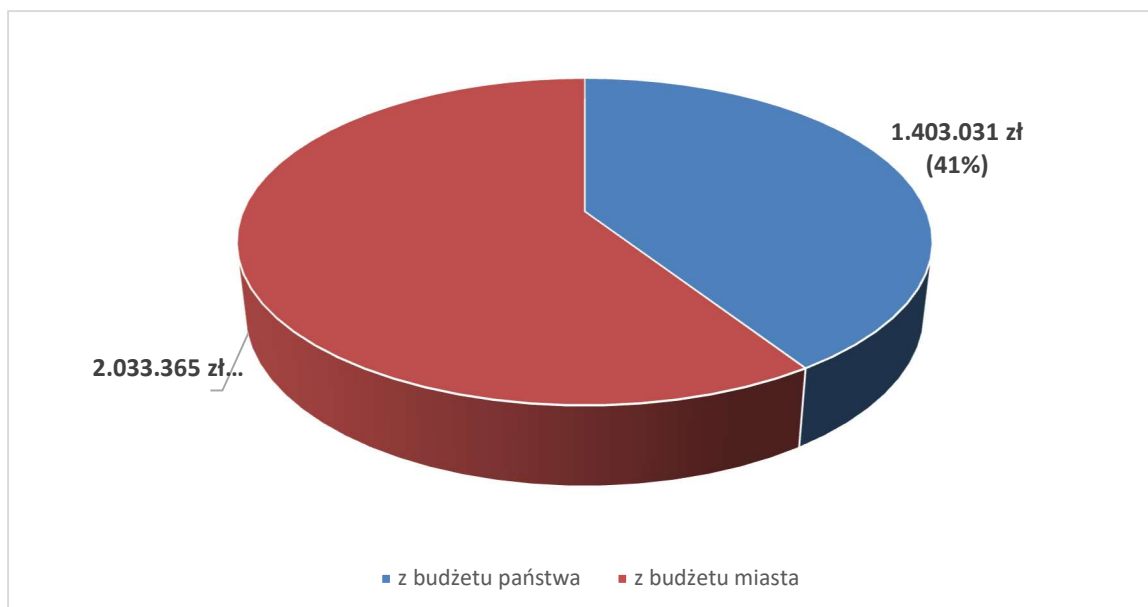
W 2020 roku w związku ze swoją działalnością w sprawie realizowanych świadczeń Ośrodek wydał **6.772 decyzji administracyjnych** w sprawie wszystkich realizowanych świadczeń.

Cały budżet Ośrodka w wydatkach wyniósł: **56.901.847,- zł**, w tym wydatki na wszystkie realizowane świadczenia (z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, wychowawcze i alimentacyjne oraz na dodatki mieszkaniowe i energetyczne) łącznie wyniosły **53.465.451,- zł (94 %)** natomiast koszty ich obsługi i pozostałej działalności samego Ośrodka wyniosły razem **3.436.396,- zł (6 %)**.

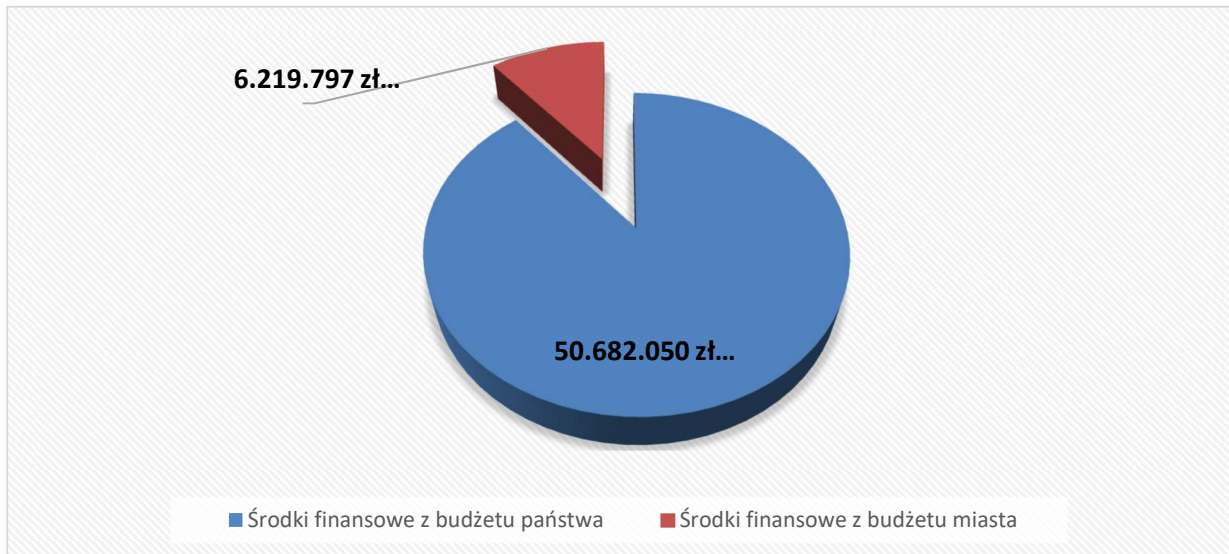
Rys. 1 Budżet Ośrodka (wydatki) w 2020 r. - uwzględniający koszty działalności i koszty świadczeń realizowanych na rzecz mieszkańców

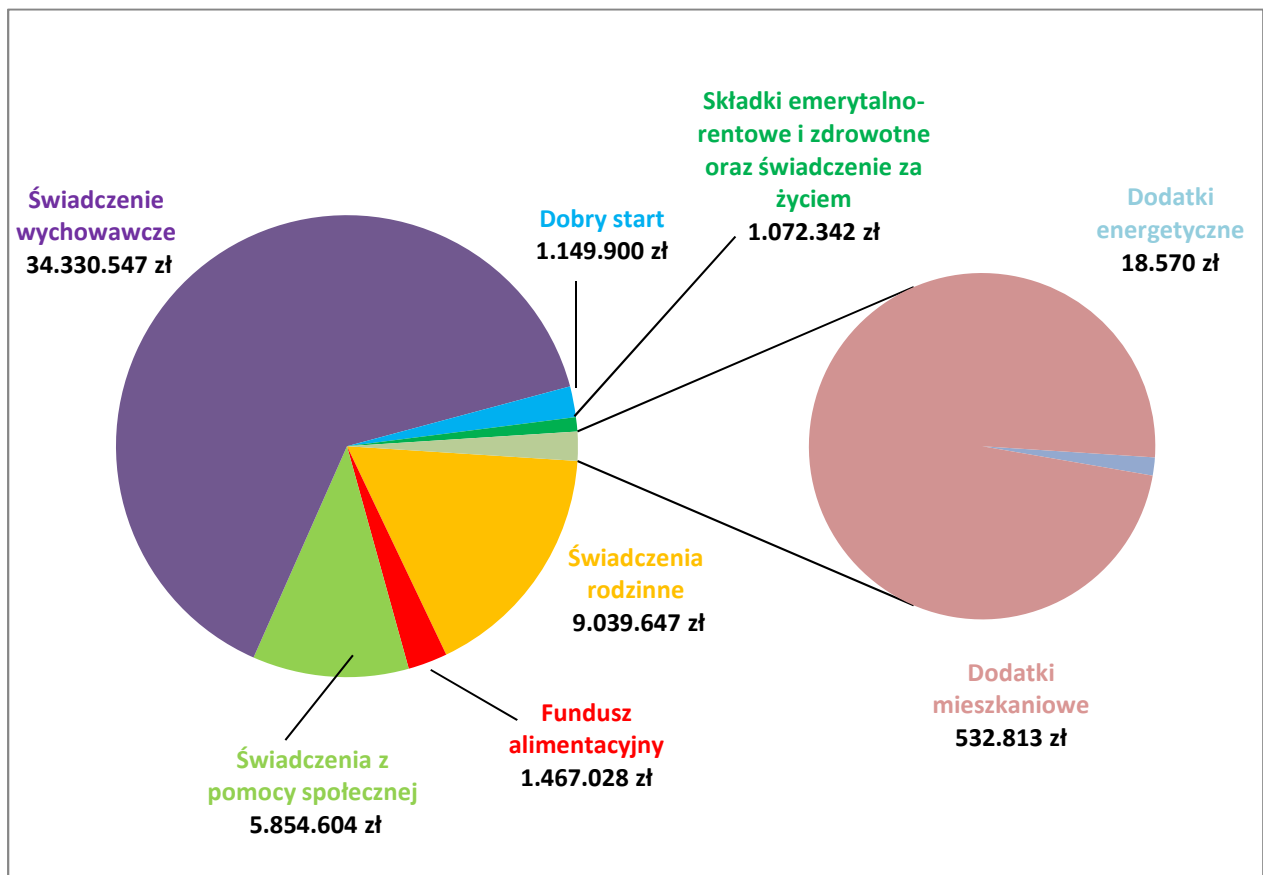
Rys. 2 Źródła finansowania kosztów działalności MOPS:

Rys. 3 Wydatki Ośrodka w 2020 r. (56.901.847 zł) z uwzględnieniem budżetu państwa i budżetu GM Bolesławiec:

Rys. 4 Wielkość pomocy realizowanej przez Ośrodek w 2020 r. na rzecz mieszkańców z wyróżnieniem głównych form świadczeń (w łącznej wys. 53.465.451,- zł) :

Rozdział I

1.1. REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ :

Pomoc Społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa realizuje zadania z pomocy społecznej kierując się jej **głównym celem, jakim jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie rozwiązywać przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień.** Celem działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin, umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, tworzenie poczucia bezpieczeństwa dla całej społeczności lokalnej. Pomoc społeczna powinna nie tylko wspierać doraźnie swoich beneficjentów, podopiecznych, ale także zapobiegać sytuacjom kryzysowym.

Przyznanie pomocy, jak również jej odmowa następuje w drodze wydania decyzji administracyjnej. W 2020 r. wydano w sprawie świadczeń z pomocy społecznej **3.538 decyzji administracyjnych** .

Przed wydaniem decyzji w sprawie wniosków o udzielenie pomocy, pracownicy socjalni przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe dołączając do nich konieczne dokumenty celem ustalenia wszelkich okoliczności faktycznych uzasadniających wydanie odpowiedniej decyzji.

W 2020 r. pracownicy przeprowadzili łącznie **1885 wywiadów środowiskowych**. Mniej o 189 w porównaniu z 2019 r. na co miała wpływ sytuacja zagrożenia epidemiologicznego i wprowadzone obostrzenia, z którymi pracownicy socjalni mogli nie przeprowadzać wywiadów w środowisku, a sytuację wnioskujących o pomoc oceniać na podstawie rozmów telefonicznych i dokumentów.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody (netto) nie przekraczają kryteriów ustawowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej) i które jednocześnie cechuje szczególna sytuacja lub dysfunkcja określona w art. 7 cyt. ustawy. W 2020 roku miesięczne kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej nie zmieniło się w stosunku do lat ubiegłych i wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 701 zł
- dla osoby w rodzinie: 528 zł

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia **główne powody udzielania pomocy**, do których należą w szczególności:

ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status

uchodźcy, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wachlarz okoliczności stanowiących uzasadnienie do ubiegania się o pomoc społeczną jest bardzo szeroki. Najbardziej liczną grupę klientów Ośrodka stanowią osoby i rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączonej z niewydolnością ekonomiczną.

Tabela nr 1: Powody przyznania pomocy w 2020 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w tych gospodarstwach
Ubóstwo	01	310	492
Sieroctwo	02	0	0
Bezdomność	03	68	68
Potrzeba ochrony macierzyństwa	04	26	111
Bezrobocie	05	175	357
Niepełnosprawność	06	253	340
Długotrwała choroba	07	377	502
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	08	73	216
w tym: - rodziny niepełne	09	51	135
- rodziny wielodzietne	10	8	44
Alkoholizm	11	94	119
Narkomania	12	25	30
Przemoc w rodzinie	13	12	28
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	14	16	27
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	15	2	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	16	0	0
Sytuacja kryzysowa	17	7	15
Zdarzenie losowe	18	0	0

Tabela nr 2: Typy rodzin objętych pomocą w 2020 r.

<i>Typ rodzin objętych pomocą</i>		<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w tych Rodzinach</i>
1	2	3	4
Rodziny ogółem	01	872	1.374
w tym: jednoosobowe	02	616	616

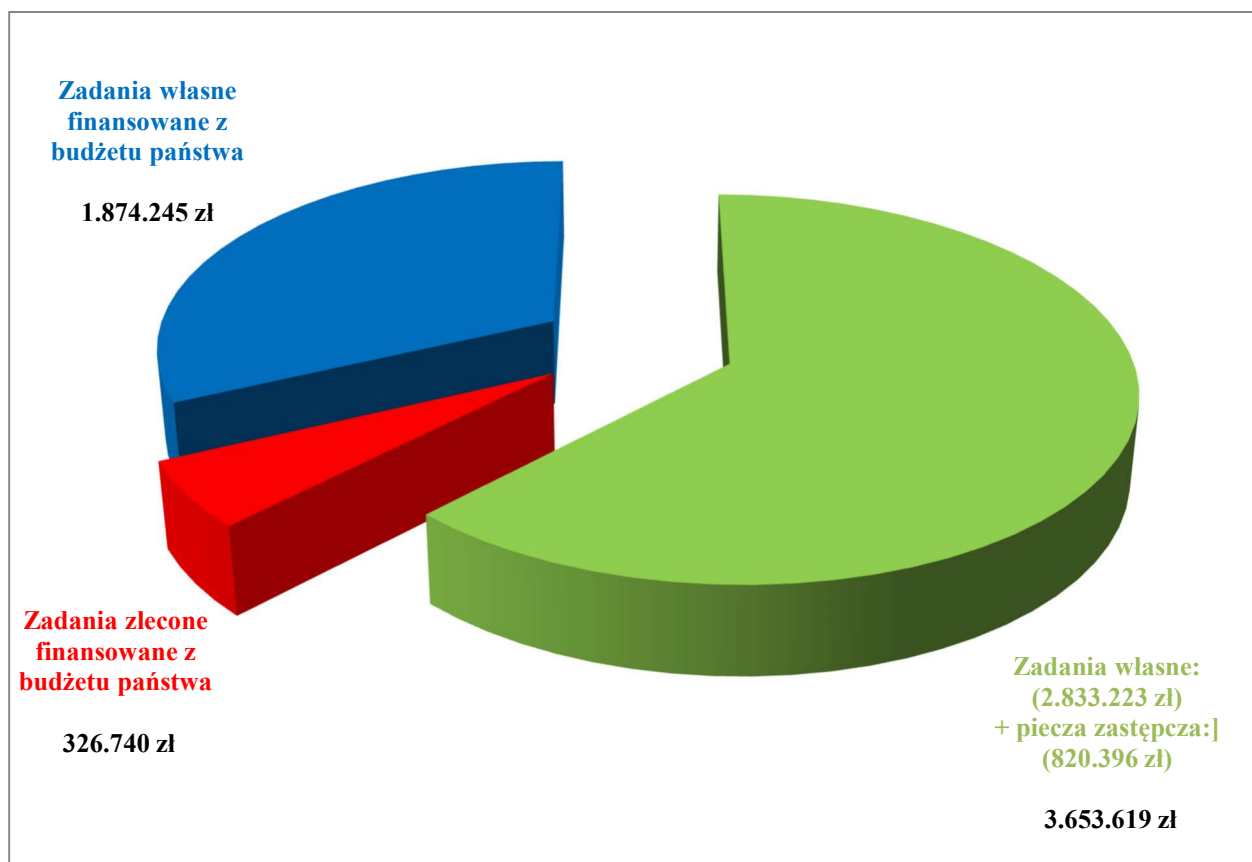
w tym z wiersza 01: Rodziny niepełne	03	59	183
Rodziny wielodzietne	04	15	138
Rodziny emerytów i rencistów	05	208	261

(Dane ze sprawozdania dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za 2020 r.)

Na przestrzeni 2020 r. pomoc społeczną w różnych formach skierowano do **872 rodzin** liczących łącznie **1374 osób**, co stanowi ok. 3,5 % mieszkańców Bolesławca (liczba mieszkańców na dzień 31.12.2018 r. wg danych z Urzędu Statystycznego we Wrocławiu wynosiła 38.935)

Na świadczenia z pomocy społecznej (pieniężne, usługowe i rzeczowe) realizowane w ramach zadań zleconych i zadań własnych oraz dopłaty do systemu pieczy zastępczej (zadanie własne) wydatkowano łącznie kwotę: **5.854.604 zł.**

Rys. 5 Świadczenia z pomocy społecznej zrealizowane w 2020 r. (5.854.604 zł) z uwzględnieniem udziału środków z budżetu państwa oraz Gminy Miejskiej Bolesławiec:

1.1.1 Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej obejmują:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną,
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy, a także cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
6. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki,
7. zapewnienie środków finansowych na realizację i obsługę ww. zadań.

Realizacja zadań zleconych.

Wydatki związane z realizacją zadań zleconych z ustawy o pomocy społecznej, finansowanych w całości ze środków Budżetu Państwa, stanowią niewielki odsetek całości wydatków, w 2020 r. wyniosły łącznie **326.740,- zł**, w tym:

- a) na **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, świadczone w miejscu zamieszkania: **291.590 zł**,

Z usług tych skorzystały **24 osoby**, łącznie z 10.010 godzin usługowych (1 godz./26 zł). Podopieczni ponoszą odpłatność za świadczone usługi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2020 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane były przez firmę: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centrum Promocji Zdrowia, Opieka Długoterminowa, Ewa Lisiewska z siedzibą w Bolesławcu - podmiot wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą – prawo zamówień publicznych; pełny koszt 1 godziny usług wynosił 26,00 zł .

- b) na wypłatę **wynagrodzenia należnego opiekunowi prawnemu: 35.150 zł**,

Wynagrodzenie to przyznaje się na podstawie Postanowienia wydawanego przez Sąd Rodzinny, określającego także wysokość wynagrodzenia, które nie może przekraczać miesięcznie 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Udzielenie ww. świadczenia nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego ani wydania decyzji administracyjnej. W 2020 r. z wynagrodzenia dla

opiekunów skorzystało **7 osób**; średnia wysokość jednego świadczenia wyniosła 281,20 zł. Koszty obsługi zadania wyniosły **527,00 zł**.

1.1.2 Zadania własne z zakresu pomocy społecznej:

A/ O charakterze obowiązkowym obejmują:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej,
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego
 - a. pozbawionym,
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia
 - a. zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podst. przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
9. opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,
10. praca socjalna,
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
13. tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
14. dożywianie dzieci,
15. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
16. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
17. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
18. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
21. utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
22. realizowane pomocy na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: wydatkowanie środków finansowych na dopłaty do kosztów utrzymania dzieci skierowanych i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

B/ Pozostałe zadania własne gminy (fakultatywne):

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,

3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
5. współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,

Realizacja zadań własnych.

Wydatki na realizację zadań własnych w 2020 r. (bez kosztów obsługi) wyniosły łącznie **5.527.864 zł**, w tym:

1. w formie świadczeń z ustawy o pomocy społecznej wydatkowano kwotę **4.707.468 zł** (wraz z dotacją z budżetu państwa w wys. 1.874.245 zł),
2. dopłaty do kosztów utrzymania **98 dzieci** z Bolesławca przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - **820.396 zł** na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2020 r. – podobnie jak w poprzednich latach - najważniejszym zadaniem realizowanym przez Ośrodek było zapewnienie wszystkim uprawnionym mieszkańcom Bolesławca pomocy w zakresie dożywiania, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych, niepełnosprawnych i bezrobotnych. Łączny koszt programu wyniósł **687.000 zł** (w tym dotacja z budżetu Wojewody 408.000 zł, tj. ok. 60%), a skorzystały z niego **633 osoby**.

Pomoc realizowana w ramach programu “Posiłek w szkole i w domu” była kierowana do osób i rodzin, których dochód miesięczny netto nie przekroczył poziomu 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. W tym zakresie priorytetowo traktowano udzielanie pomocy w formie **posiłków** (obiad 2-daniowy) realizowanych w stołówkach szkolnych, których łącznie wydano ogółem **11.010** dla **91 osób**, na kwotę **121.068 zł**. Średni koszt jednego posiłku wyniósł **11,00 zł**.

Drugą formą pomocy udzielanej z programu stanowiły **zasiłki celowe na zakup żywności**, na które wydatkowano kwotę w wys. **565.932 zł**, z których skorzystały **304 rodziny** liczące razem 574 osoby.

Tabela nr 3: Wydatki na realizację programu w Bolesławcu w 2020 r.

Rodzaj pomocy	Środki Gminy B-c	Dotacja Wojewody	Koszt programu w zł
Posiłki	40.967,-	80.101,-	121.068,-
Zasiłki celowe na zakup żywności,	238.033,-	327.899,-	565.932,-
Razem	279.000,-	408.000,-	687.000,-

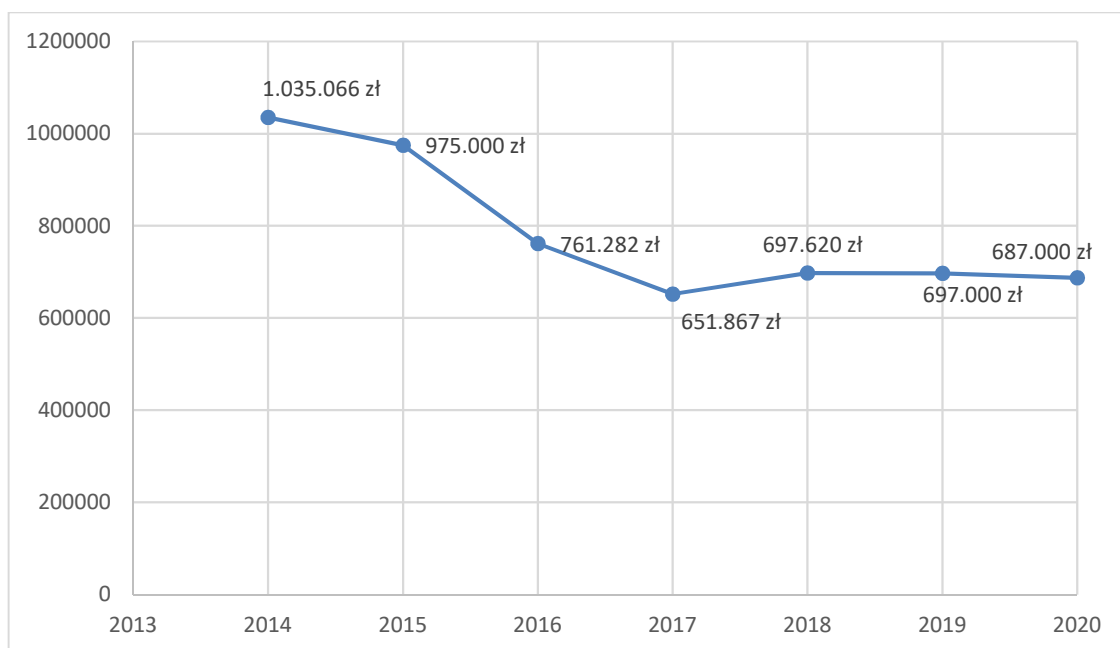
Tabela nr 4: Osoby korzystające z programu dożywiania w 2020 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci 0-7 lat	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponad gimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem	633	86	118	429
Liczba osób korzystających z posiłków (wszystkie)	91	0	34	57
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	574	86	114	374

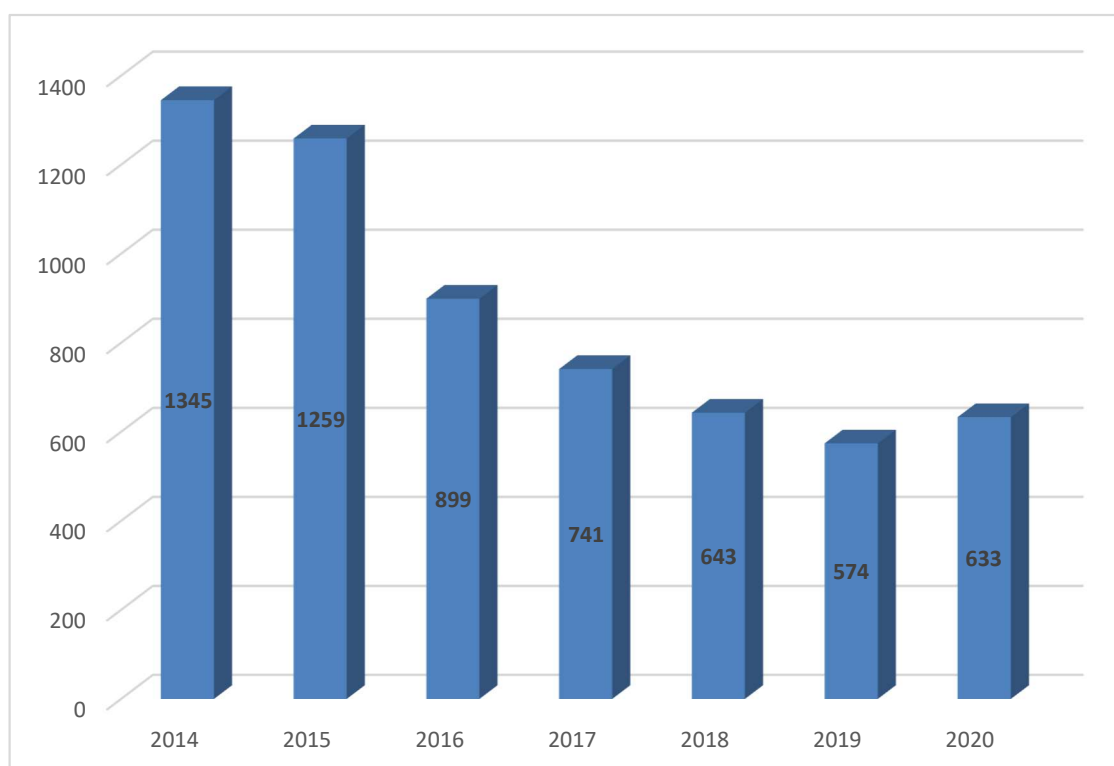
Analizując wydatki na realizację Programu rządowego w naszym mieście w perspektywie ostatnich 4 lat należy stwierdzić, że systematycznie spada liczba korzystających z niego osób. Taka sytuacja w ocenie tutaj Ośrodka jest wynikiem znacznie zmniejszającej się z roku na rok liczby bezrobotnych, co wpływa na poprawę kondycji finansowej rodzin. Dodatkowo - wprowadzenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i możliwość skorzystania ze świadczenia 500,- zł m-nie na każde dziecko - również istotnie wpływa na zmniejszającą się liczbę rodzin korzystających dotąd także z innych pieniężnych form pomocy społecznej.

Poniżej rysunki 6 i 7 przedstawiają wydatki związane z realizacją przedmiotowego programu w latach od 2014 do 2020 r. oraz liczbę osób korzystających z niego w tych latach.

Rys. 6: Koszty Programu rządowego w latach 2014-2020 w zł

Rys. 7: Liczba mieszkańców Bolesławca korzystających z programu rządowego w latach 2014 – 2020

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest wypłata **zasiłków stałych**, z których w 2020 r. skorzystały **174 osoby** na kwotę **800.272 zł**. Zasiłki stałe przysługują osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli ich dochód (lub dochód na osobę w rodzinie) jest niższy od kryterium ustawowego. **149 osób** korzystających z zasiłku stałego miało również opłacaną **składkę na ubezpieczenie zdrowotne** (9% od wysokości otrzymywanego zasiłku stałego), na którą w 2020 r. wydano łącznie **69.444 zł**.

Ważną formę pomocy obligatoryjnej stanowią **zasiłki okresowe**. W 2020 r. zasiłki okresowe skierowano do **288 rodzin** (w nich 503 osoby) i wydano na nie łącznie kwotę **383.190,- zł**. Średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego wyniosła 230 zł. Największą grupę podopiecznych korzystających z zasiłków okresowych stanowią osoby i rodziny dotknięte bezrobociem (143 osoby), następnie osoby długotrwale chore – 93 osoby. Kolejne wyróżniające się grupy otrzymujące zasiłki okresowe stanowią osoby i rodziny z dysfunkcją niepełnosprawności, których było 69.

Istotną cechą zasiłków okresowych jest to, że wysokość zasiłku okresowego zależna jest ściśle od deficytu finansowego osoby czy rodziny (tj. różnicy między kryterium dochodowym, a rzeczywistym dochodem), a jego minimalna wysokość nie może być mniejsza niż 50 % deficytu i nie mniej niż 20 zł.

Wydatki na zasiłki stałe, składki na ubezpieczenie zdrowotne, jak i zasiłki okresowe pokrywane są w 100% z dotacji Wojewody Dolnośląskiego.

Kolejnym zadaniem własnym gminy stanowiącym ważną formę pomocy środowiskowej są **usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze**, realizowane w miejscu zamieszkania osoby chorej lub niepełnosprawnej, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi .

Usługi opiekuńcze świadczone są na rzecz osób, które ze względu na stan zdrowia i wiek bezwzględnie tej pomocy wymagają. Są to głównie osoby samotne i samotnie zamieszkujące, którym rodzina nie jest w stanie zabezpieczyć właściwej opieki. Usługi opiekuńcze zapewniają pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, pielęgnację wg zaleceń lekarskich i w miarę możliwości spełniają również funkcję podtrzymywania kontaktów z otoczeniem. Samotna starość i związane z nią zniedołężnienie, choroby - znacznie ograniczające samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie - coraz częściej wymuszają konieczność korzystania z tej formy pomocy. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są na rzecz osób, których stan zdrowia wymaga specjalnej opieki takiej jak: zmiana opatrunków przy odleżynach, zmiana cewników, podawania leków, itp. - czyli także specjalnych kwalifikacji zawodowych. Dlatego wykonują te usługi głównie pielęgniarki, rehabilitanci, pedagodzy, terapeuci.

W 2020 r. z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało **151 osób**, z łącznej liczby 35.781 godzin usługowych, o wartości **776.490 zł**. Należy podkreślić, iż w wydatkach tych kwota **213.339 zł** pochodzi z budżetu wojewody w ramach realizacji przez MOPS Programu rządowego pn. „Opieka 75+” – edycja 2020 r. (środki własne wyniosły więc 575.729 zł). Celem Programu było m.in. wsparcie finansowe gmin w wypełnianiu zadań

własnych o charakterze obowiązkowym. Natomiast dla mieszkańców miasta oznaczał możliwość udziału w programie i korzystanie z usług opiekuńczych osobom w wieku 75 lat i więcej, a jeśli dochód ich nie przekraczał 250% kryterium dochodowego (dla osoby samotnie gospodarującej oznaczało dochód nie większy niż 1.752,50 zł m-nie) usługi te były nieodpłatne.

Średnio miesięcznie 1 osoba skorzystała z ok. 20 godzin usługowych. Pełny koszt 1 godziny usługi opiekuńczej podstawowej wynosił 22,00 zł, natomiast 1 godziny usługi specjalistycznej 24,00 zł.

W podanych wyżej wydatkach udział kosztów na specjalistyczne usługi opiekuńcze finansowanych ze środków własnych gminy – czyli kierowanych do osób bez zaburzeń psychicznych – wyniósł **200.761 zł**, (w tym dotacja z Programu 40.320 zł), a skorzystało z nich **35 osób**, z łącznej liczby 8.365 godzin usługowych.

W 2020 r. usługi opiekuńcze realizowała firma wyłoniona w przetargu nieograniczonym: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Opieka Długoterminowa, Centrum Promocji Zdrowia w Bolesławcu ul. Masarska 4.

Najbardziej kosztownym zadaniem własnym gminy jest opłata kosztów za **pobyt w domach pomocy społecznej**. Mieszkańcy Bolesławca, których stan zdrowia bezwzględnie wymagał skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę, przebywają w domach pomocy społecznej w najbliższej okolicy, tj. w Zgorzelcu, Legnickim Polu, Nieleśnie, Krośnicach, Mirsku, Wrocławiu, a od 10 lat również w Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

W 2020 r. w domach pomocy społecznej przebywały **64 osoby**, a na opłatę ich pobytu wydatkowano łącznie kwotę **1.731.754 zł**, w tym w Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu przebywało **38 mieszkańców** Bolesławca, a dopłata do ich pobytu wyniosła **862.094 zł**. Natomiast w innych domach pomocy społecznej poza naszym powiatem mieszkało **26 bolesławian**, dopłata za te osoby wyniosła **869.660 zł**.

Mieszkańcy domów pomocy społecznej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności własnej miesięcznie w wys. do 70% posiadanego dochodu, nie więcej jednak niż wynosi pełny średniomiesięczny koszt pobytu w danym Domu. W Bolesławcu średni miesięczny koszt pobytu wynosił w 2020 r. 3.950, zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej w sytuacji gdy mieszkaniec domu w ramach swoich 70% opłat nie pokrywa całości kosztów swojego pobytu - dopłaty do kosztów pobytu winni dokonywać członkowie najbliższej rodziny: zstępni przed wstępnymi, ale tylko w przypadku, gdy ich dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium (mowa o kryterium dochodowym określonym w art. 8 ustawy o pomocy społecznej).

Spośród 64 osób przebywających w 2020 r. w domach pomocy społecznej tylko 21 członków ich rodzin ma obowiązek regulowania dopłat do pobytu w domu pomocy społecznej.

Odpłatność członków rodzin w 2020 r. - stanowiąca dochód Gminy Miejskiej Bolesławiec – łącznie wyniosła **287.519 zł** i pochodziła od 20 osób zobowiązanych do ww. dopłat.

Pomoc fakultatywna (uznaniowa) realizowana w postaci **zasiłków celowych i pomocy w naturze** przyznawana jest w szczególności **na opał, na leki, odzież, opłaty**

za energię i gaz. Inne potrzeby zgłaszane przez osoby dotknięte ubóstwem dotyczyły najczęściej opłat rachunków za energię elektryczną, gaz, czynsz, a także bieżące remonty mieszkań. Łącznie z zasiłków celowych skorzystały **224 rodziny** (w nich 324 osób) na kwotę **146.601 zł.**

Pracownicy socjalni w uzasadnionych przypadkach, a w szczególności stwierdzenia marnotrawienia środków lub korzystania ze świadczeń pieniężnych w sposób niezgodny z przeznaczeniem wnioskuje o realizację zasiłków celowych w formie rzeczowej, tj. w talonach na opał realizowanych w składzie opałowym: „Koksik” w Bolesławcu oraz w paczkach z art. chemii gospodarczej i do higieny osobistej.

Jednakże przy ograniczaniu pomocy pieniężnej i zamianie jej na formę rzeczową lub odmowie przyznania pomocy należy uwzględniać sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenia lub korzystającej ze świadczeń, co wynika wprost z przepisu art. 11 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Tabela nr 5: Szczegółowe dane dot. realizacji zadań własnych z ustawy o pomocy społecznej w wys. 4.707.468 zł (+ osobno dopłata do systemu pieczy zastępczej)

Rodzaj świadczenia	Liczba gospodarstw Domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki stałe – ogółem	172	202	800.272,-
w tym dla osoby:			
-samotnie gospodarującej	155	155	770.617,-
- pozostającej w rodzinie	17	47	29.655,-
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	149	X	69.444,-
Zasiłki okresowe:	288	503	383.190,-
w tym z powodu:			
- choroby	93	117	78.712,-
- bezrobocia:	140	263	214.445,-
Usługi opiekuńcze:	145	175	776.490,-
w tym - specjalistyczne usługi opiekuńcze	35	58	200.761,-
Dopłaty do pobytu w domach pomocy społecznej	64	64	1.731.754,-
Sprawienie pogrzebu	17	17	35.163,-
Zasiłki celowe i pomoc w naturze, w tym :	224	324	146.601,-

- na opał	138	215	69.610,-
- w tym w talonie	53	80	54.723,-
- zas. na leki	119	158	27.292,-
- zas. specjalne	65	93	18.931,-
- zas. na opłatę energii i gazu	23	46	4.080,-
- zas. na obuwie i odzież	77	116	12.130,-
- inne zas. celowe			14.558,-
Schronienie	5	5	77.554,-
Posiłek w szkole i w domu			687.000,-
RAZEM:			4.707.468,-

Dopłata do systemu pieczy zastępczej - 820.396,- zł

Razem: 5.527.864,- zł

1.2 Praca socjalna i inna działalność Ośrodka na rzecz mieszkańców

PRACA SOCJALNA

Szczególnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest **praca socjalna**, która prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także praca ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Jest to na bieżąco wykonywana czynność zawodowa **17 pracowników socjalnych** tut. Ośrodka. Praca socjalna to zawód, który promuje społeczne zmiany, skupia się na rozwiązywaniu problemów i zmianach w środowisku. Zadaniem pracowników socjalnych w kontaktach z podopiecznymi jest wzmocnianie ich kompetencji i poprawianie funkcjonowania społecznego, podejmowanie interwencji dokładnie tam, gdzie dochodzi do wzajemnego oddziaływania ludzi z ich środowiskiem.

Praca socjalna opiera się również na świadczeniu wszelkiego rodzaju poradnictwa, m.in. prawnego, ekonomicznego, psychologicznego, pedagogicznego, a także na podejmowaniu różnych działań w celu załatwienia trudnych spraw klientów. Ten osobisty rodzaj usług społecznych znajduje zastosowanie nie tylko w pracy na rzecz ubogich, ale obejmuje większą populację potrzebujących pomocy, którymi są również osoby i rodziny samodzielne ekonomicznie, ale bezradne wobec trudności czy problemów jakie wystąpiły w ich życiu, a mających często związek z alkoholizmem, przemocą, bezrobociem, długotrwałą chorobą czy inwalidztwem. Na bieżąco pracownicy socjalni podejmują czynną współpracę ze szkołami, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rodzinnym, Prokuraturą, Policją, Strażą Miejską, zakładami pracy, zakładami służby zdrowia oraz wieloma innymi instytucjami, jak również z organizacjami społecznymi.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej **798 rodzinom** (w nich 1.192 osoby), w tym wyłącznie z pracy socjalnej skorzystało **271 rodzin**. Pracownicy socjalni już od kilku lat mogą stosować w pracy socjalnej specjalne narzędzie, jakim jest **kontrakt socjalny** zawierany w celu podniesienia skuteczności działań socjalnych w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia swoich problemów. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego i podopiecznego) w ramach wspólnie podejmowanych działań. Odmowa ze strony klienta zawarcia kontraktu socjalnego z pracownikiem socjalnym lub nie zrealizowanie określonych w nim postanowień przez klienta może stanowić podstawę do odmowy lub ograniczenia pomocy.

W Ośrodku zatrudnieni są konsultanci: prawnik (1/2 etatu) i psycholog (1/4 etatu), którzy wspierają pracę pracowników socjalnych w dziedzinie prawa i psychologii. Ponadto udzielają bezpłatnych konsultacji mieszkańcom Bolesławca. W 2020 r. prawnik udzielił 174 takich konsultacji, a psycholog – 36.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA:

1. Asystenci rodzin

Na podstawie ustawy z 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej tut. Ośrodek zatrudnia 4 asystentów rodzin w pełnym wymiarze czasu pracy w systemie zadaniowym. Jak wynika z treści art. 11 ust.1 cyt. ustawy „w przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy (...)” . Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, z której wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny - pracownik socjalny wnioskuje o taką pomoc do kierownika ośrodka pomocy społecznej .

W 2020 r. asystenci rodzin współpracowali z **56 rodzinami**, w których wychowywało się **142 dzieci**. Współpracę zakończono z **9** rodzinami, w tym: **1** z powodu braku współpracy z asystentem oraz **2** z powodu zmiany gminy miejsca zamieszkania, pozostałe **6** z powodu osiągnięcia przez rodzinę i asystenta założonych celów. Zgodnie z przepisem art. 15 ust. 4 cyt. ustawy liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
2. opracowanie planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;

4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin,
8. motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu , podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształcenie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej,, organizacjami poza rządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Koszt utrzymania asystentów rodzin obejmujący wydatki osobowe i inne w 2020 r. **wyniósł 206.085 zł** (w tym dotacja z budżetu państwa: 5.100 zł).

2. Zespół Interdyscyplinarny.

Podkreślić także należy, iż pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków służbowych biorą udział w **procedurach Niebieskiej Karty** podejmowanych w związku z działalnością Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

W 2020 r. Zespół przyjął **90 Niebieskich Kart** (mniej o 17 w porównaniu z 2019 r.). Zdecydowaną większość kart założyli funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Bolesławcu – 80 w związku z bezpośrednią interwencją w rodzinie; 9 pracownicy MOPS-u, 1 – placówka oświatowa. Procedurę wszczęto po raz pierwszy w 71 rodzinach, w 19 przypadkach była kontynuacją wcześniejszych działań.

Odnotowano 50 sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu oraz 13 sprawców pod wpływem środków psychoaktywnych.

Odbyło się **485 posiedzeń grup roboczych**, w których uczestniczyli w każdym przypadku: pracownik socjalny tut. Ośrodka oraz funkcjonariusz Policji. Skład grup roboczych uzupełniają w zależności od potrzeb przedstawiciele: Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, Szkół - pedagogzy, Zespołu Opieki Zdrowotnej, itp.

W 2020 r. **66 procedur** NK zostało zamkniętych zgodnie z § 18 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy NK, w tym **22** wszczęte w 2020 r. i **42** wszczęte w latach poprzednich.

W wyniku realizacji procedury Niebieskiej Karty podejmowano następujące działania:

- monitoring w 107 rodzinach, tj. odwiedziny w środowisku raz w miesiącu realizowane przez pracowników socjalnych MOPS i policjantów KPP,
- w 7 przypadkach zgłoszono zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej o popełnieniu przestępstwa,
- w 30 przypadkach złożono wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną małoletnich,
- we wszystkich przypadkach założonej NK wskazywano możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa wspierającego.

Każda rodzina wymaga indywidualnego podejścia, wykorzystania specjalistycznej wiedzy i doświadczenia zawodowego w celu udzielenia najbardziej efektywnej pomocy. Pomimo zaangażowania pracowników socjalnych, policjantów, kuratorów nie zauważono zmniejszania się zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Program rządowy „Wspieraj seniora”

Program „Wspieraj seniora” uruchomiony w związku z sytuacją zagrożenia pandemią COVID-19. Jego celem było dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmującym artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej, lekarstwa. Program adresowany był do osób w wieku 70 lat i więcej, które pozostaną w domu w związku z zagrożeniem zakażenia koronawirusem, w szczególnych przypadkach również do osób poniżej 70 roku życia. Realizacja usługi wsparcia w postaci dostarczenia zakupów nie przysługiwała osobie, która korzysta z usług opiekuńczych, bądź specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach Programu uruchomiono **specjalną infolinię dedykowaną seniorom**. Dzwoniąc pod numer telefonu **22 505 11 11** osoby starsze mogły poprosić o pomoc w realizacji zakupów, przyjmowano również zgłoszenia poza infolinią i udzielano wsparcia osobom bezpośrednio kontaktującym się z tut. Ośrodkiem poprzez kontakt telefoniczny z pracownikami tut. Ośrodka.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” w 2020 r. pracownicy tut. Ośrodka udzielili wsparcia w postaci dostarczenia zakupów, **41 osobom**, w tym w wieku 70 lat i więcej **33 osobom**, natomiast poniżej 70 lat **8 osobom** – były to przypadki szczególne (osoby samotne, chore).

Na realizację programu pozyskano dotację w wys. **64.622 zł** ujętą w kosztach działalności Ośrodka.

4. Wydawanie decyzji dla NFZ

Od wielu lat Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada pełnomocnictwo Prezydenta Miasta Bolesławiec do wydawania decyzji administracyjnych potwierdzających (lub nie) uprawnienia osób do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. O wydanie takich decyzji występują zainteresowane osoby, które nie są i nie mogą podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu z innych źródeł - a wymagają pilnie leczenia - lub podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych (najczęściej w nagłych przypadkach), a z ich ustaleń wynika, że pacjent jest nieubezpieczony.

W takiej sytuacji pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy, ustala wysokość dochodu osiąganego przez taką osobę, weryfikuje możliwości ubezpieczenia. W przypadku wydania decyzji pozytywnej, prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje od dnia określonego w decyzji przez okres 90 dni od tego dnia. Ubiegając się o taką decyzję wnioskodawca powinien przedłożyć dokumenty potwierdzające: posiadanie obywatelstwa polskiego i zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Na realizację tego zleconego zadania MOPS w Bolesławcu 2020 r. otrzymał dotację refundującą koszty wydanych decyzji w wys. **10.782 zł**. Liczba decyzji wyniosła **87**, dotyczyły one **77 osób**.

5. Karta Dużej Rodziny

Ośrodek realizuje zadanie zlecone jakim jest przyjmowanie wniosków, ich rejestracja, zamawianie w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim a następnie wydawanie tzw. **Karty Dużej Rodziny** o zasięgu krajowym. Zadanie to wynika z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Posiadacze Kart mają uprawnienia do korzystania z ulg i zniżek w opłatach za wstęp do instytucji podległych właściwym ministrom oraz zniżek na produkty i usługi świadczone przez inne podmioty na terenie całego kraju. Wykaz podmiotów jest dostępny na stronie internetowej: rodzina.gov.pl.

W 2020 r. wydano **63 Karty Dużej Rodziny** o zasięgu krajowym.

Dodatkowo tutaj Ośrodek realizuje również **program lokalny: „Bolesławiecka Karta Dużej Rodziny”**. Punkt Obsługi Bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny (także tej o zasięgu krajowym) znajduje się w Ratuszu w Biurze Obsługi Interesanta. W **2020** roku ze względu na trwającą pandemię COVID-19 ilość wniosków złożonych przez mieszkańców gminy Miejskiej Bolesławiec oraz ilość wydanych kart była wyraźnie niższa w porównaniu do lat ubiegłych. Wiązało się to również z czasowym zamknięciem niektórych instytucji, świadczących usługi dla beneficjentów.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku wpłynęły **24** wnioski o wydanie Bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny, na podstawie których wydano **124** karty, w tym: **47** kart dla rodziców oraz **77** kart dla dzieci.

W ramach tego zadania funkcjonuje strona internetowa: www.bkdr.boleslawiec.eu, na której publikuje się wszystkie informacje dotyczące lokalnego Programu, jak i aktualny **wykaz 43**

Partnerów, wśród których 5 to jednostki organizacyjne gminy miejskiej Bolesławiec działające w zakresie kultury, sportu i rekreacji, a 38 to przedsiębiorcy prowadzący działalność handlową bądź usługową.

Wydatki związane z realizacją Bolesławieckiej Karty Dużej Rodziny w okresie sprawozdawczym wyniosły: **24.295 zł**, a krajowej KDR (finansowanej z budżetu państwa): **522 zł**. Na wydatki składają się wynagrodzenia dla pracowników bezpośrednio obsługujących program oraz koszty reklamy, promocji, zakup art. biurowych, itp. Ww. koszty ujęto w wydatkach na obsługę działalności Ośrodka.

6. Projekty finansowane ze środków Komisji ds. Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6.1 Od 2008 r. Ośrodek realizuje projekt pn. „Miasto bez granic”, którego głównym celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców osiedla przy ul. Kościuszki II poprzez **prowadzenie Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży**. Klub mieści się w powiększonym lokalu mieszkalnym, przekazanym w tym celu naszemu Ośrodkowi (1 duży pokój z aneksem kuchennym, łazienką). Zajęcia w Klubie prowadzone są przez 2 pedagogów zatrudnionych na umowę zlecenie. Koszt projektu w 2020 r. wyniósł łącznie **76.078,- zł** i został sfinansowany z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi – dlatego kwoty tej nie ujęto w budżecie ogólnych wydatków MOPS (wydatki dotyczyły głównie zakupu środków dydaktycznych, opłat za media oraz wynagrodzeń 2 pedagogów). Szczegółowy opis realizacji programu opisano w **załączniku nr 1** do niniejszego sprawozdania.

6.2 W 2020 r. kontynuowano działania związane z prowadzeniem **Ośrodka Wsparcia ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy**, który funkcjonował w siedzibie MOPS przy ul. Cichej 7. Jego działalność również sfinansowano ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w łącznej wysokości **151.688 zł**. W Ośrodku zatrudnieni specjaliści: psycholog, psychoterapeuta, terapeuta uzależnień przyjmowali mieszkańców Bolesławca z różnymi problemami życiowymi.

- Dostęp do psychologa umożliwiał skorzystanie z pomocy w sytuacjach kryzysowych, a także uzyskanie wsparcia oraz oddziaływań terapeutycznych i szeroko rozumianych oddziaływań psychoedukacyjnych. Z konsultacji psychologa skorzystało 67 osób, w tym 22 małoletnich za zgodą opiekunów.
- Specjalista psychoterapii uzależnień odbył 55 spotkań z mężczyznami i 20 z kobietami. Przeważały osoby uzależnione od alkoholu, sporadycznie od narkotyków, a także osoby żyjące w bliskim związku z osobą uzależnioną.
- Psychoterapeuta swoją pomocą objął 61 osób, w tym: 45 kobiet i 16 mężczyzn. W ramach tej opieki dokonywano oceny stanu psychicznego i możliwości psychologicznych podopiecznych, kontynuowano rozpoczęte wcześniej działania terapeutyczne w połączeniu z profilaktyką zapobiegania kryzysom i elementami psychoedukacji. Zastosowano również indywidualny tok pracy dla osób, które tego wymagały. Z regularnej pomocy psychoterapeuty skorzystało 31 osób.

Szczegółowy opis realizacji programu opisano w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7. Prace społecznie użyteczne

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w celu ustalenia możliwości podjęcia zatrudnienia przez osoby korzystające z pomocy społecznej, szczególnie długotrwale bezrobotnych. Efektem tej współpracy było Porozumienie podpisane między Gminą Miejską Bolesławiec a Starostwem Powiatowym -Powiatowym Urzędem Pracy w celu **organizacji prac społecznie użytecznych**, które odbywały się w 11 jednostkach i instytucjach publicznych podległych Urzędowi Miasta (szkoły, przedszkola, ośrodki wsparcia, BOK, Muzeum Ceramiczne ...) i polegały głównie na wykonywaniu prac porządkowych, gospodarczych. W 2020 r. zgłoszono do tych prac **26 osób**, z tego prace te wykonywało **15 osób długotrwale bezrobotnych**, ogółem przepracowując **2.047 godzin** (średniomiesięcznie 170,6 godzin).

Wydatki poniesione na ten cel przez Miasto (poza budżetem MOPS) wyniosły **17.674 zł**.

8. Centrum Wolontariatu

Od 2012 r. w MOPS działa **Centrum Wolontariatu**. Jego celem jest wspieranie przez wolontariuszy niektórych działań pracowników socjalnych, tworzenie siatki więzów międzyludzkich, przełamywanie stereotypu, że pomoc społeczna to tylko „rozdawanie pieniędzy”, współdziałanie z pracownikami w realizacji misji Ośrodka. W 2020 r. było podpisanych porozumień o współpracy z 18 wolontariuszami. Czas pandemii ograniczył aktywność wolontariuszy, których działalność skupiła się głównie na:

- towarzyszenie osobom starszym i samotnym,
- pomoc w organizowaniu zakupów art. żywnościowych i leków dla seniorów i osób pozostających w kwarantannie.

9. Żywność współfinansowana ze środków Unii Europejskiej, Opłatek dla osób niepełnosprawnych

Ośrodek w 2020 r. współpracował z parafialnym zespołem CARITAS przy Bolesławieckiej Bazylice w zakresie **dystrybucji żywności** dofinansowywanej z funduszy Unii Europejskiej dla najuboższych mieszkańców Bolesławca. W tym celu wydatkowano środki finansowe w wys. **12.000 zł** (ujęte w kosztach działalności Ośrodka). Od stycznia do grudnia 2020 r. wydano 16.520 kg żywności dla 201 rodzin w nich 360 osób (ok. 46 kg na osobę). Pracownicy Ośrodka przygotowywali wykaz rodzin spełniających kryteria do otrzymania żywności.

Ponadto Ośrodek dofinansował kwotą **11.840,- zł** (ujęte w kosztach działalności) na organizację „Spotkania Opłatkowego Osób Niepełnosprawnych”, w którym wzięło udział

77 **mieszkańców** naszego miasta, dla których oprócz posiłku przygotowano paczki rzeczowe.

10. Organizacja i udział w projektach społecznych:

10.1 Zabawa choinkowa.

Tradycyjnie od co najmniej 30 lat pracownicy socjalni Ośrodka organizują w okresie karnawałowym (w styczniu lub na początku lutego każdego roku) zabawę choinkową dla 40 dzieci z ubogich rodzin. W tym celu wykorzystuje się salę Dziennego Domu Senior + w Bolesławcu. Przygotowanie paczek, poczęstunku, przystrojenia sali, zorganizowanie oprawy muzycznej odbywa się wyłącznie dzięki aktywności pracowników, którzy pozyskują gotowe artykuły cukiernicze, owoce, napoje i inne dary oraz środki finansowe od darczyńców – właścicieli hurtowni, sklepów, zakładów pracy. W 2020 r. impreza odbyła się w sobotę 25 stycznia. Paczki dla dzieci przygotowali pracownicy socjalni.

10.2 „Społeczna lodówka”

Działając w ramach idei „**Dziel się, nie marnuj**” od 24 września 2019 r. jako pierwszy w mieście podjął inicjatywę prowadzenia społecznej lodówki. Od tamtego czasu tutaj Ośrodek zajmuje się obsługą projektu. Mieszkańcy miasta nadwyżki przydatnego do spożycia jedzenia dostarczają do lodówki społecznej, a tym samym dzielą się jedzeniem z każdym potrzebującym.

10.3 „Bolesławiecki Telefon Seniora”

MOPS Bolesławiec od 23 listopada 2020 r. wyszedł z inicjatywą wsparcia seniorów poprzez utworzenie „Bolesławieckiego telefonu seniora”. Inicjatywa była odpowiedzią na przeciągającą się izolację związaną z trwającą pandemią. Osoby odczuwające osamotnienie, oczekujące poradnictwa i wsparcia mogą porozmawiać z pracownikami tutaj Ośrodka w godzinach popołudniowych od 16.00 do 20.00.

10.4 "Bolesławiecka Paczka Życzliwości"

W grudniu 2020 r. zorganizowano "**Bolesławiecką Paczkę Życzliwości**". Działania skierowane zostały do rodzin i osób samotnych, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Akcję wsparły zarówno instytucje działające na terenie Bolesławca, jak i osoby prywatne. Każda paczka o znacznej wartości została przygotowana z myślą o konkretnej osobie i rodzinie. W ramach „Bolesławieckiej Paczki Życzliwości” wsparcie otrzymało łącznie 12 rodzin.

10.5 "Podziel się posiłkiem z osobom bezdomną"

Akcja "Podziel się posiłkiem" organizowana jest od trzech lat. Celem jest uwrażliwienie mieszkańców na potrzeby osób bezdomnych oraz zapobieganie wyrzucaniu i marnotrawieniu żywności. Mieszkańcy przynoszą żywność do Naszego ośrodka, która pozostała im po świętach. Zebraną żywność Straż Miejska przewozi osobom bezdomnym, przebywającym na terenie Bolesławca. Dla osób bezdomnych jest to czasem jedyny posiłek, ale również namiastka świątecznego akcentu.

10.6 „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2020

Program zapewnił możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym oraz ograniczeniu skutków niepełnosprawności oraz stymulowaniu osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwiło realizację prawa do niezależnego życia.

Wsparcie pozwoliło przeciwdziałać dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwiło osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

W 2020 r. z Programu skorzystało 20 osób niepełnosprawnych, 13 ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 7 z umiarkowanym. Zrealizowano 2352 godziny usług asystenckich i wykorzystano 59327,33 zł dotacji.

Zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza wpływa na jakość i poziom potrzeb społecznych, w tym oczekiwań osób i rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, przyczynia się do stawiania przed systemem pomocy społecznej coraz to nowych wyzwań. Zbudowany model pomocy społecznej pierwotnie łagodził społeczne koszty reform gospodarczych lat 90-tych, koncentrując się na wspieraniu najuboższych, którzy nie potrafili odnaleźć się w nowej rzeczywistości społecznej.

Realizowana od kwietnia 2016 r. ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (wypłata świadczeń wychowawczych 500+ bez względu na dochód rodziny na wszystkie dzieci) w sposób nie mający dotąd precedensu - bardzo znacząco wpływa na poprawę sytuacji bytowej większości rodzin z dziećmi. Program ten w połączeniu z bardzo niskim poziomem bezrobocia w Bolesławcu przyczynia się do zmniejszającej się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Taka sytuacja pozwala pracownikom socjalnym podejmować działania ukierunkowane na poprawę jakości pracy socjalnej z mniejszą populacją rodzin.

Warto nadmienić, iż w obszarze działań środowiskowych Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w celu wzmocnienia ośrodków pomocy społecznej w tym zakresie prowadzi prace nad projektem przygotowującym pracowników socjalnych do pracy nowymi metodami o charakterze profilaktycznym i aktywizującym oraz do organizowania usług socjalnych. W projekcie tym zaplanowano opracowanie i wdrożenie kształcenia pracowników socjalnych w trzech nowych specjalnościach: asystentura i mediacja socjalna, organizator usług socjalnych oraz animator społeczności lokalnych.

Rozdział II

ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SEKCJĘ: CENTRUM ŚWIADCZEŃ RODZINIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, Sekcja: Centrum Świadczeń Rodzinie, realizuje zadania z zakresu:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007 r.,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 04 kwietnia 2014 r.,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 04 listopada 2016 r.

Zadania polegają na przyznawaniu i wypłacie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzeniu postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, opłacaniu składek emerytalno – rentowych oraz zdrowotnych osobom otrzymującym świadczenia pielęgnacyjne, wypłacie zasiłków dla opiekunów, na przyznawaniu i wypłacie świadczeń wychowawczych 500+, wypłacie zasiłków jednorazowych „za życiem”, świadczenia z programu rządowego „Dobry Start” (jednorazowo 300 zł dla dzieci rozpoczynających rok szkolny), a także wydawanie zaświadczeń o dochodzie w ramach programu „czyste powietrze”.

Od kwietnia 2016 r. siedziba Centrum Świadczeń Rodzinie mieści się w Urzędzie Miasta Bolesławiec na parterze, przy pl. J. Piłsudskiego 1.

Działalność ww. Sekcji w całości finansowana jest z budżetu państwa.

Na realizację powyższych zadań w 2020 roku wydatkowano środki finansowe w łącznej kwocie **47.697.917 zł** (w tym: świadczenia 47.059.464 zł + koszty obsługi: 638.453 zł stanowiące 1,34% ogółu wydatków). Pracownicy Sekcji przyjęli ogółem **5.752 wnioski** o ustalenie prawa do świadczeń, wydali łącznie **2.454 decyzji administracyjnych** i 3.622 informacji pisemnych, bowiem w przypadku wniosków o świadczenia wychowawcze 500+ i z programu „Dobry Start” nie wymagają wydawania decyzji administracyjnych tylko informacji pisemnej.

Ogółem w Bolesławcu w 2020 r. z różnych świadczeń (rodzinnych, wychowawczych, dobry start) skorzystało **5.181 rodzin** a w nich **7.218 osób**.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia rodzinne wynosiło 674 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie oraz 764 zł miesięcznie w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.

Natomiast wysokość zasiłków rodzinnych wynosiła:

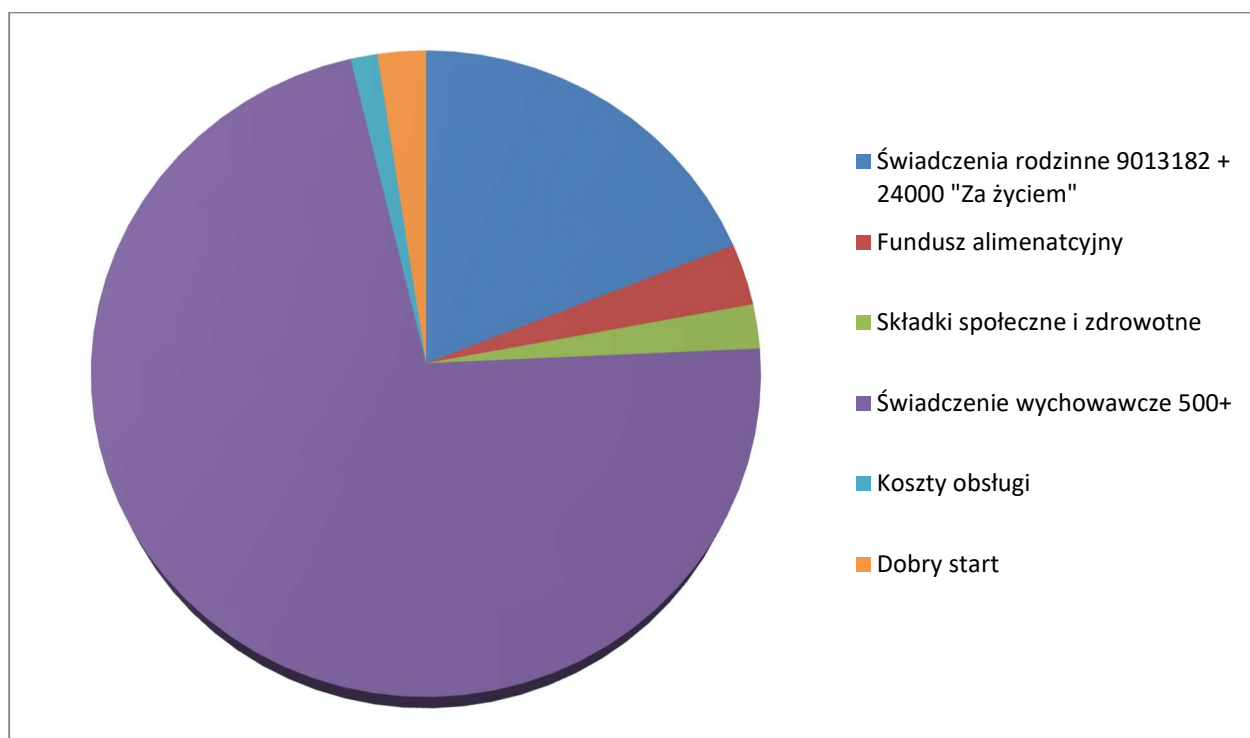
- 95 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł - „ - „ na dziecko w wieku pow. 5 roku życia do ukończenia 18 r. ż.
- 135 zł - „ - „ na dziecko w wieku pow. 18 roku życia do ukończenia 24 r. ż.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiło do 30 września 2020 r. 800 zł miesięcznie (netto) na osobę w rodzinie, od 1 października 2020 r. wynosi 900 zł. W okresie sprawozdawczym z powodu

bezsuktecznej egzekucji komorniczej zasądzonych alimentów z funduszu skorzystało **241 rodzin**, a w nich **331 osób** (dzieci) uprawnionych do alimentów .

Od października 2020 r. przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje mechanizm „złotówka za złotówkę”, który zakłada, że przekroczenie progu dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu nie skutkuje automatycznie utratą tych uprawnień – osoba może otrzymać świadczenie pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego. Kwota świadczenia odpowiada wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej niż 500 zł na dziecko.

Rys. 8 Wydatki na realizację i wypłatę świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, świadczenia 500+, zas. za życiem, a także na obsługę tego zadania w roku 2020 r. (47.697.917,- zł)

Wydatki na realizację tego zadania w 2020 r. przedstawiają się następująco:

-
1. świadczenia rodzinne wraz ze św. pielęgnacyjnym, zas. pielęgnacyjnym, św. rodzicielskim, jednorazową zapomogą, spec. zas. opiekuńczym i dodatkami:	9.039.647 zł
2. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1.467.028 zł

3. opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla 152 osób, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne, a osoba nie podlega tym ubezpieczeniom z innego tytułu, nie ukończyła określonego wieku i nie posiada okresu składkowego do świadczeń emerytalnych,	795.465 zł
4. opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 152 osób	260.877 zł
5. wypłata św. wychowawczych 500+	34.330.547 zł
6. wypłata zasiłków „za życiem”	16.000 zł
7. wypłata świadczenia „dobry start” (300 zł)	1.149.900 zł
8. koszty obsługi, w tym wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (8 osób)	638.453 zł

Razem: 47.697.917 zł

2.1 . REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Tabela nr 6: Realizacja świadczeń rodzinnych w 2020 r. z możliwością porównania danych z roku 2019 r.

Lp.	Rodzaje wypłacanych świadczeń rodzinnych i opiekuńczych	Wydatki w zł		Liczba świadczeń narastająco od początku roku	
		2020 rok	2019 rok	2020 rok	2019 rok
1.	Zasiłki rodzinne (95 zł, 124 zł, 135 zł)	1.431.848	1.938.609	12.217	17.326
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	710.728	979.444	5.633	7.247
2.1.	urodzenie dziecka (1.000 zł)	38.163	70.192	48	93
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł m-nie)	125.142	239.764	324	646
2.3.	samotnego wychowywania dziecka (193 zł m-nie)	166.767	211.253	872	1.099
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepeł-nospawnego (90 zł, pow. 5 r.ż. 110 zł)	126.336	135.298	1.185	1.277
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł)	68.858	92.198	1.215	1.676
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	14.061	10.938	131	103

2.7.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95 zł m-nie)	171.401	219.801	1.858	2.353
3.	Zasiłki pielęgnacyjne (184,42 zł m-nie, od listopada 215,84 zł)	2.389.465	2.180.552	11.070	11.525
4.	Świadczenia pielęgnacyjne (1.830 zł m-nie)	3.753.899	3.005.470	2.060	1.915
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (1.000 zł)	129.000	215.000	129	215
6.	Świadczenie rodzicielskie (1.000 zł m-nie)	624.706	688.527	684	749
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy (620 zł m-nie)	0	5.580	0	9
8.	Razem	9.039.646	9.013.182	31.793	38.986

Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego wyniosły **315.924 zł**.

Tabela nr 7: Miesięczne zestawienie liczby rodzin pobierających świadczenia rodzinne:

Lp	Liczba rodzin pobierających:	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w każdym miesiącu 2020 roku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	świadczenia rodzinne	1425	1422	1408	1406	1421	1434	1419	1399	1385	1406	1151	1224
2.	zasiłek rodzinny, w tym:	558	559	554	555	557	559	559	556	545	550	275	364
3.	na 1 dziecko	225	228	222	228	229	232	231	228	224	227	102	134
4.	na 2 dzieci	229	225	223	220	221	220	220	221	219	218	112	151
5.	na 3 dzieci	76	78	79	79	80	79	78	78	74	74	42	56
6.	na 4 i więcej dzieci	26	26	28	26	25	28	28	27	28	31	19	23

W 2020 r. przyjęto **1.511 wniosków** o przyznanie świadczenia rodzinnego (w tym: zas. rodzinne wraz z dodatkami, zas. pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, zas. rodzicielskie, zasiłki „za życiem”). Wydano w tych sprawach **1.986 decyzji administracyjnych**.

Średnia miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2020 r. wyniosła **1.375**, natomiast średnia miesięczna liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny w 2020 r. wyniosła **516**.

2.2. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Od stycznia do grudnia 2020 r. przyjęto **243 wnioski** o przyznanie świadczeń alimentacyjnych z powodu nieskutecznej egzekucji alimentów przyznanych sądownie od jednego z rodziców dzieci. Wydano **288 decyzji administracyjnych**. Wydatkowano na świadczenia alimentacyjne kwotę **1.467.028 zł**.

Przypomnieć należy, iż prawo do świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przysługuje, gdy dochód na osobę w rodzinie miesięcznie nie przekracza 900 zł netto, a komornik zaświadczeniem potwierdzi 2-miesięczny okres bezskutecznej egzekucji. Wysokość świadczenia alimentacyjnego przysługuje w kwocie zasądzonej sądownie, nie więcej jednak niż 500 zł miesięcznie na dziecko. W 2020 r. **182 rodziny** średnio miesięcznie pobierały świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Tabela nr 8: Miesięczne wydatkowanie świadczeń alimentacyjnych:

Liczba rodzin pobierających świadczenia z fund. alimentacyjnego w miesiącach:	2020 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	188	191	192	197	199	198	196	197	191	108	158	168

Tabela nr 9: Liczba dłużników alimentacyjnych w poszczególnych miesiącach:

Liczba dłużników alimentacyjnych w mieście	2020 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	457	457	458	451	454	455	450	450	450	445	445	446

Centrum Świadczeń Rodzinnych zgodnie z wymaganiami ustawowymi prowadzi postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. W tym zakresie w 2020 r. podjęto szereg działań:

1. skierowano 94 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
2. przeprowadzono 6 wywiadów alimentacyjnych i odebrano 6 oświadczeń majątkowych,
3. skierowano 2 wnioski do Starostwa Powiatowego w Bolesławcu o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym,

4. skierowano 4 wnioski do Prokuratury Rejonowej (ze względu na miejsce zamieszkania przedstawiciela ustawowego lub osoby uprawnionej) o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 §1 Kodeksu karnego,
5. wydano 4 decyzje uznające dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
6. w 6 przypadkach przekazano komornikom sądowym istotne informacje, mające wpływ na egzekucję zasądzonych alimentów, przede wszystkim wynikających z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń alimentacyjnych,
7. przekazano 184 informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów wykonawczych (o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy), w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 m-cy.

Efektom tych działań było **pozyskanie** w 2020 r. kwoty w wys. **750 978 zł** (z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wydatków poniesionych na wypłatę wierzycielkom świadczeń), z czego **159.226 zł** (20%) to dochód Gminy Miejskiej Bolesławiec, a pozostała kwota **591.752 zł** stanowiła dochód Państwa.

2.3. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH 500+

Od 01 kwietnia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu realizuje nowe zadanie zlecone na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (program 500+).

W 2020 r. przyjęto **633 wnioski** o przyznanie ww. świadczenia, w tym:

- w formie papierowej: 223
- w formie elektronicznej: 410 (65%).

Na podstawie złożonych wniosków wydano łącznie **167 decyzji administracyjne** oraz **wydano 685 informacji pisemnych** o przyznaniu świadczenia wychowawczego. Ustalono, że w omawianym okresie ze świadczeń wychowawczych w Bolesławcu skorzystało **4.009 rodzin, w nich 6.054 dzieci**.

Wydatki na wypłatę świadczeń 500+ w 2020 r. wyniosły **34.330.547 zł**, w tym:

- świadczenia w pełnej wysokości na kwotę: 32.408.990 zł,
- świadczenia podzielne na kwotę: 155.389 zł,
- w ramach koordynacji bezp. społecznych: 1.766.168 zł.

Średnio miesięcznie świadczenia wychowawcze „500+” wypłacano na **5.468 dzieci**. Koszty obsługi zadania wyniosły **284.229 zł**.

W toku realizacji przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych 500+ pracownicy CSR wielokrotnie ustalili, iż doszło do nienależnie pobranych świadczeń. Najczęstszą przyczyną wystąpienia nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych jest nieinformowanie Ośrodka o zmianie swojej sytuacji życiowej związanej albo ze zmianą pracy, w tym za granicą, albo rozwodem, albo zmianą władzy rodzicielskiej.

W 2020 r. wydano w tej sprawie **22 decyzje administracyjne** . Odzyskano **17.575 zł**. Na koniec 2020 r. pozostała do spłacenia kwota nienależnych świadczeń w wys. 36.588 zł + odsetki: 4.048 zł.

2.4. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ z programu „Dobry Start”

Od lipca 2020 r. pracownicy Sekcji przyjmowali w formie elektronicznej – od sierpnia również w formie pisemnej - wnioski na wypłatę jednorazowych świadczeń w ramach programu rządowego „Dobry Start” w wys. 300 zł na każde dziecko rozpoczynające rok szkolny do ukończenia 20 roku życia, albo do 24 roku życia przy jednoczesnym legitymowaniu się orzeczeniem o niepełnosprawności co najmniej w stopniu umiarkowanym. Uprawnienie do świadczenia nie było zależne od sytuacji finansowej rodziny. Zarejestrowano **3.097** wniosków o przyznanie ww. świadczenia, wydano **2.937** informacji o przyznaniu świadczenia i **13** odmów.

Ze świadczenia tego skorzystało **3.838** uczniów, a wydatkowano na nie **1.149.900 zł**. Koszty obsługi wyniosły **38.300 zł**.

Rozdział III

Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i ustawy – prawo energetyczne.

3.1. REALIZACJA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, realizując zadania nałożone ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz.195 z późn. zm.), przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe mieszkańcom Bolesławca, które w całości finansowane są z budżetu Gminy Miejskiej Bolesławiec.

W 2020 roku zarejestrowano łącznie: **497 wniosków** (o 118 mniej w porównaniu z rokiem 2019 r.) w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego i wydano łącznie **521 decyzji** administracyjnych, w tym:

- **468** - decyzji pozytywnych,
- **25** - decyzji negatywnych,
- **4** - decyzji o umorzeniu postępowania (z urzędu lub na żądanie strony),
- **8** – decyzji o wstrzymaniu dodatku mieszkaniowego z tyt. zaległości w dopłatach do czynszu,
- **5** - decyzji o ponownej wypłacie w/w dodatku,
- **11** - decyzje o wstrzymaniu wypłaty dodatku z tytułu: zamiany, sprzedaży mieszkania lub zgonu.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę wnioskodawców, którzy otrzymali w 2020 r. dodatek mieszkaniowy

a) wg kwoty przyznanego dodatku mieszkaniowego:

- do wysokości: 50,00 zł	-	dla 13 wnioskodawców,
- od 50,00 zł – 100,00 zł	-	dla 87 wnioskodawców,
- od 100,00 zł do 150,00 zł	-	dla 97 wnioskodawców,
- od 150,00 zł do 200,00 zł	-	dla 100 wnioskodawców,
- 200,00 zł i powyżej	-	dla 171 wnioskodawców.

Ogółem: - dla 468 wnioskodawców

b) wg ilości osób w gospodarstwie domowym:

Liczba osób w gosp. dom.	1	2	3	4	5	> 5	RAZEM
Liczba wnioskodawców:	254	77	58	37	30	12	468

W 2020 r. wnioski o przyznanie pomocy w formie dopłaty do "wydatków mieszkaniowych" zakończonych otrzymaniem dodatku złożyło **355 gospodarstw domowych** (mniej o 40 gospodarstw w por. z 2019 r.).

Plan finansowy na realizację dodatków mieszkaniowych w wysokości: **545.689,00 zł**, wykorzystano w 98%, tj. **532.813,- zł**. W porównaniu do 2019 r. wydatki zmniejszyły się o 77.665 zł.

Kwoty dodatków mieszkaniowych przekazane użytkownikom mieszkań znajdujących się w niżej wymienionych zasobach:

Lp.	ZASOBY MIESZKANIO WE	LICZBA DODAT.	WYPŁACONO (ZŁ)	ŚREDNI DOD. MIESZK. (ZŁ)
1.	gminne	1.488	388.334,63	193,77
2.	spółdzielcze	521	83.808,68	160,86
3.	wspól. mieszk.	718	116.483,06	162,23
4.	prywatne	6	1.005,30	167,55
5.	T.B.S.	162	40.416,06	249,48
6.	inne	14	2.765,53	197,54
OGÓŁEM		2.909	532.813,26	188,57

Zasoby mieszkaniowe:

Ad 1. **gminne**

Ad.2 **spółdzielcze**

Ad.3 **wspólnoty mieszkaniowe**

- Gminy Miejskiej Bolesławiec,
- Spółdzielni Mieszkaniowej "Bolesławianka" i S.M. "POMONA"
- dla których zarządcami nieruchomości są:

Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
Jarosław Molenda, Antoni Mariowski,
Joanna Strzelecka - "CIVITAS", Irena Dul „Walor”,

Ad. 4. **prywatne**

- właściciele bud. mieszkalnych M. Podulka
D. Bitowski, B. Zawada, W. Matejczek;

Ad. 5. **T.B.S.**

- Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.;

Ad. 6. **inne**

- Agencji Mienia Wojskowego, P.P.H.U "GAMMA"

Jak wynika z powyższego zestawienia:

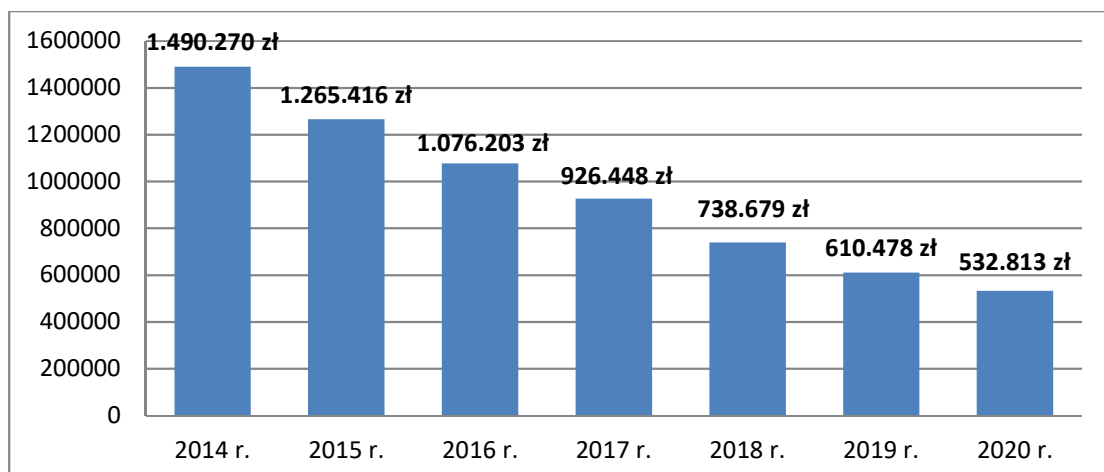
1. średnia miesięczna wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego w 2020 roku wyniosła: **188,57 zł** (171,48 zł w 2019 r.),
2. najniższy średni dodatek mieszkaniowy wypłacono w zasobach "spółdzielczych" i wyniósł on: **160,86 zł** miesięcznie,
3. najwyższy średni dodatek mieszkaniowy wypłacono w zasobach "T.B.S." i wyniósł on: **249,48 zł** miesięcznie.

Przyczynami obniżenia łącznej kwoty wypłat dodatków mieszkaniowych oraz średnich ich wysokości w 2020 r. były:

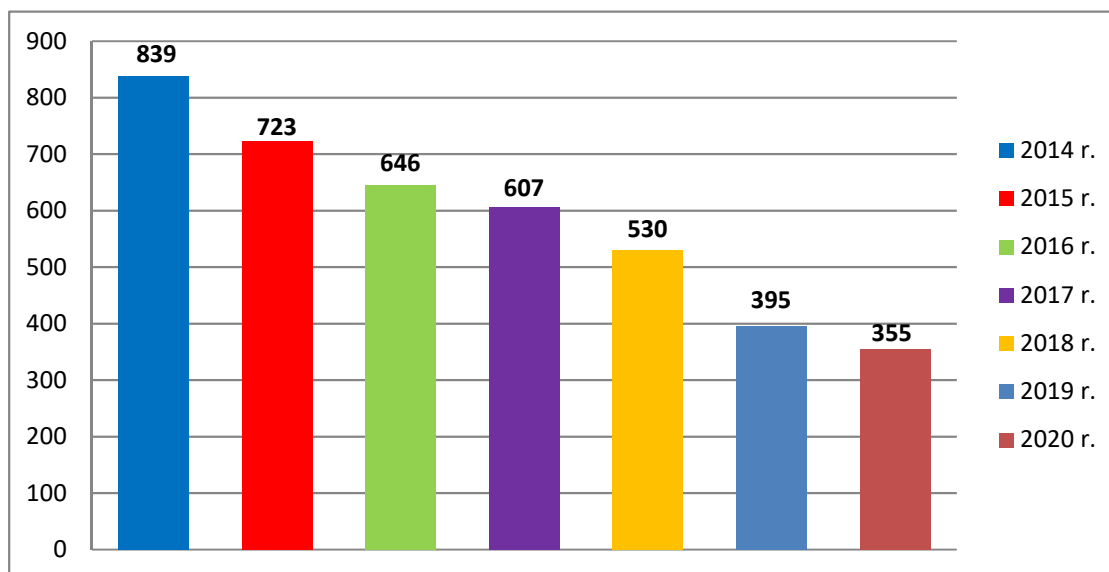
1. **Spadek wydatków mieszkaniowych, w tym:** możliwość korzystania z obniżki czynszu w komunalnych zasobach mieszkaniowych – tzw. „zniżka Prezydenta”,
2. **Spadek ceny 1 kWh energii elektrycznej**, będącej podstawą wyliczenia kwoty ryczału w lokalach nie posiadających: centralnego ogrzewania, centralnej ciepłej wody i instalacji gazu przewodowego (w taryfie G11 z kwoty: 0,5322 zł do 0,5190 zł),
3. **Wzrost dochodów gospodarstw domowych** osób ubiegających się o przyznanie dodatku spowodowany:

- wypłatą świadczenia wychowawczego: 500+ **na każde dziecko** ,
- podwyżką kwoty minimalnego wynagrodzenia i bardzo niskim poziomem bezrobocia na terenie Miasta Bolesławiec,
- podwyżką świadczenia pielęgnacyjnego z 1.477 zł m-nie do 1.830 zł,
- wypłata z ZUS tzw. świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Rys. 9 Wysokość wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2014-2020:

Rys. 10 Liczba gospodarstw domowych w latach 2014-2020 pobierająca dodatek mieszkaniowy (bez powtórzeń):

3.2. REALIZACJA DODATKÓW ENERGETYCZNYCH

Wyplata dodatków energetycznych jest zadaniem zleconym całkowicie finansowanym z budżetu państwa, na podstawie ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.). Realizując powyższe zadanie – w 2020 r. przyjęto łącznie: **259 wniosków** i wydano **259 decyzji administracyjnych**. Koszty obsługi tego zadania wyniosły **527 zł**.

W 2020 r. z terenu naszego Miasta z dodatku energetycznego skorzystało: **195 gospodarstw domowych** pobierając łącznie 1.399 dodatków na kwotę – **18.941 zł**; spadek o 9.626 zł, tj. 34 % w stosunku do roku poprzedniego. Warunki, które muszą być spełnione przy ubieganiu się o dodatek energetyczny to: korzystanie z dodatku mieszkaniowego oraz posiadanie umowy z dostawcą energii elektrycznej. Natomiast wysokość dopłaty do energii zależy od liczby osób tworzących wspólne gospodarstwo domowe.

Kwota dodatku energetycznego, dla niżej wymienionej kategorii gospodarstw domowych w 2020 r. kształtowała się następująco dla gospodarstwa:

- jednoosobowego wynosiła do IV/2020 **11,37 zł**; od V/2020 – **10,94 zł** miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób wynosiła: do IV/2020 - **15,80 zł**; od V/2020 – **15,19 zł** miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób wynosiła do IV/2020 - **18,96 zł**; od V/2020 – **18,23 zł** miesięcznie.

Zestawienie liczby wniosków o przyznanie dodatku energetycznego, wg ilości osób w gospodarstwach domowych:

Liczba osób w gosp. domowych	1	2	3	4	5 >	RAZEM
Liczba wniosków:	144	52	22	14	21	253

Obowiązująca wysokość dodatków energetycznych systematycznie publikowana jest w Obwieszczeniu Ministra Energii. Zakres czasowy obowiązywania określonych wysokości dodatków energetycznych nie zawsze pokrywa się z okresem przyznania dodatku mieszkaniowego, ta rozbieżność generuje konieczność przyznawania dodatku energetycznego na okresy krótsze: 2, 3 miesięczne. Taka praktyka zniechęca do korzystania z tej formy pomocy.

Informacje o warunkach i kryteriach przyznania dodatku mieszkaniowego i energetycznego, ukazują się sukcesywnie w prasie lokalnej i na bieżąco, są dostępne na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu. Informacje o możliwości korzystania z dodatku mieszkaniowego i energetycznego rozpowszechniają zarządcy nieruchomości administrujący budynki mieszkalne.

Rozdział IV

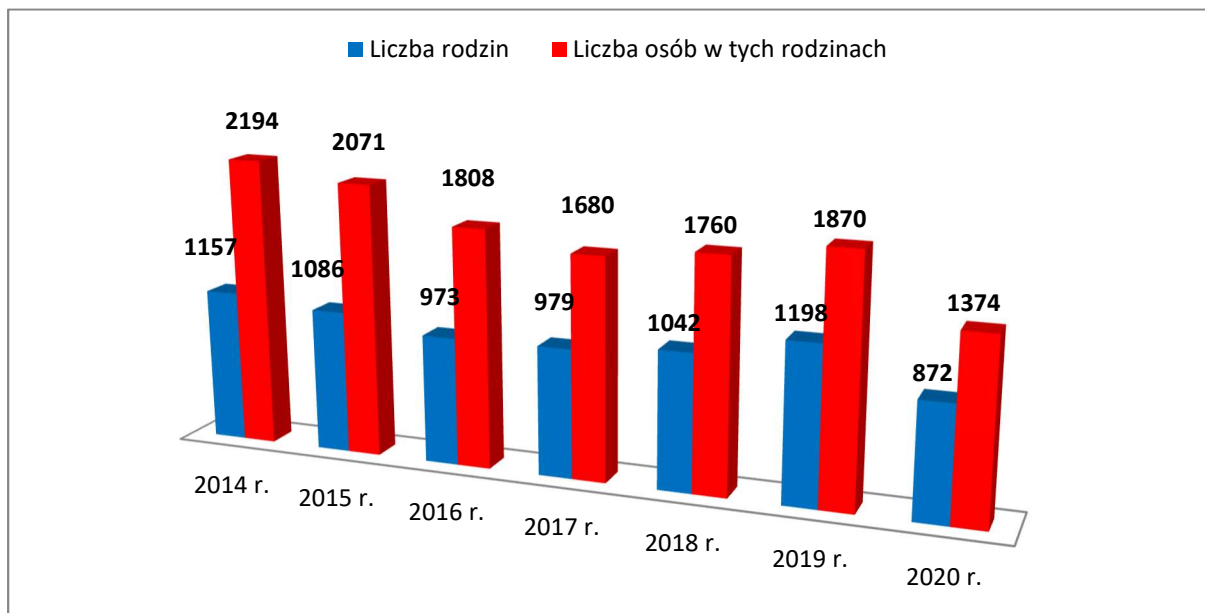
WNIOSKI i POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu kontynuował współpracę z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki dobrze rozbudowanej pomocy instytucjonalnej i usługowej oraz zaangażowaniu pracowników możliwe było objęcie szerokim wsparciem wszystkich grup wiekowych mieszkańców naszego miasta wymagających pomocy. Przyznane środki finansowe pozwoliły na skuteczną realizację zadań ustawowych, a także udział pracowników socjalnych w zadaniach wynikających z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Bolesławca.

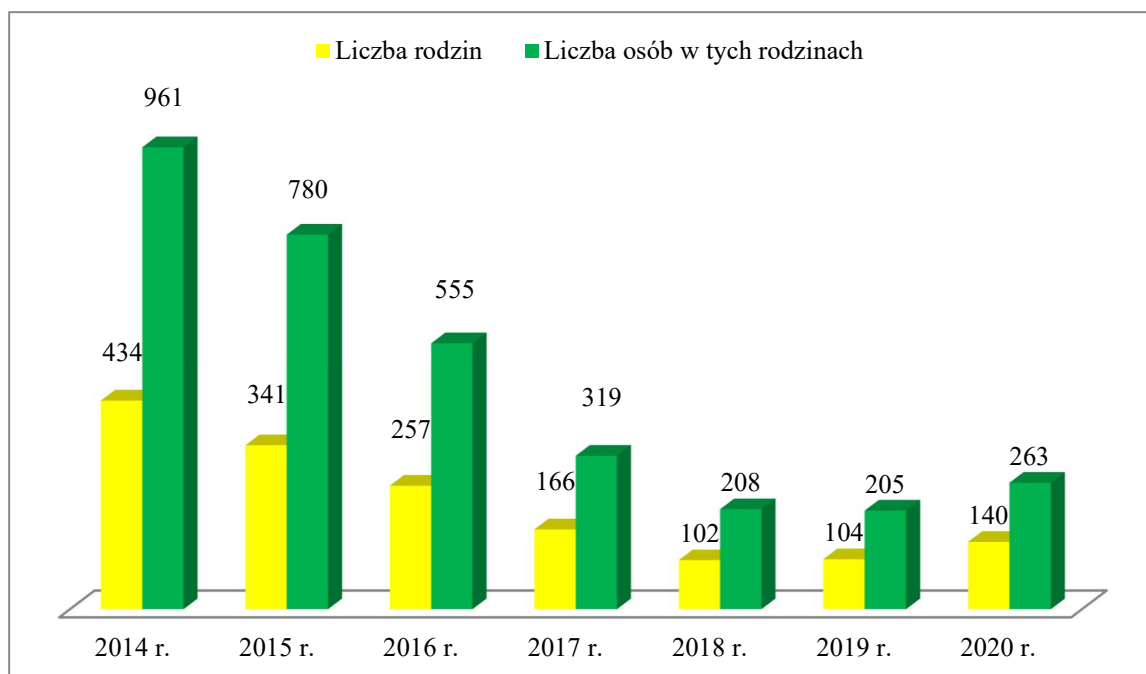
Analiza wydatków na świadczenia z pomocy społecznej za ostatnie lata wyraźnie wskazuje na zmniejszającą się liczbę środowisk korzystających z pieniężnych form pomocy społecznej. Poniżej rysunki nr 11 i nr 12 przedstawiają zestawienie ogółem wszystkich rodzin i osób samotnych korzystających z pomocy społecznej w latach od 2014 r. do 2020 r., w tym osób korzystających z zasiłku okresowego z powodu bezrobocia. Ta sytuacja jest potwierdzeniem, iż koniunktura gospodarcza w naszym mieście jest bardzo dobra, zjawisko bezrobocia jakie pamiętamy przed laty w zasadzie nie występuje – każdy (zdrowy z odpowiednimi kwalifikacjami) kto chce pracować znajdzie zatrudnienie. Wprowadzenie programu rządowego 500+ znacznie poprawiło sytuację finansową rodzin z dziećmi, w wielu przypadkach

zniechęciło nawet do starania się o pomoc społeczną, mimo spełniania kryteriów dochodowych (wg przepisów ustawy o pomocy społecznej otrzymywanie świadczenia wychowawczego nie wlicza się do dochodu rodziny).

Rys. 11 : Ogółem liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014 - 2020:

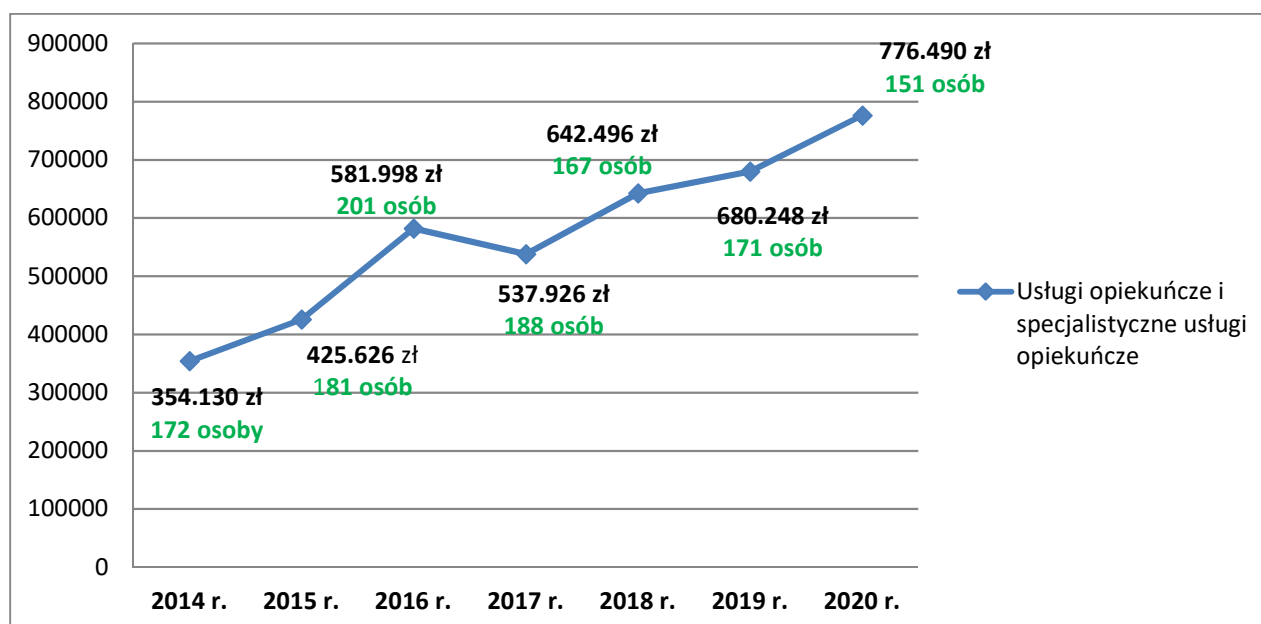
Rys. 12 : Liczba rodzin i osób korzystających z zasiłków okresowych w latach: 2014 – 2020 z powodu bezrobocia:

Warto w tym miejscu podkreślić także, iż coraz bardziej ujawnia się potrzeba rozwijania usług interwencyjnych i opiekuńczych adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych, jako skutek demograficznego procesu starzenia się polskiego społeczeństwa. Wydatki na usługi

opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w miejscu zamieszkania znacząco i systematycznie wzrastają głównie z powodu kosztów pracy. Liczba osób zainteresowanych tą formą pomocy również wzrasta lecz wysokie koszty z tym związane często zniechęcają potrzebujących. Gmina Miejska Bolesławiec w **2014 r. poniosła wydatki** na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w wys. **354.130 zł**, po 7 latach koszt ten wzrósł o ponad 100% i wyniósł w **2020 r. - 776.490 zł**.

Rys. 11 : Wydatki z budżetu Gm. M. Bolesławiec na realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach: 2014 – 2020 (liczba osób objętych tą formą pomocy)

Tak duży wzrost kosztów spowodowany jest przede wszystkim znacznym wzrostem kosztów pracy (wzrost płacy minimalnej). W 2014 r. cena 1 godziny usług podstawowych wynosiła 9,53 zł natomiast 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych: 11,90 zł; w 2020 r. ceny te wynosiły: 21 zł i 24 zł, a w br. od stycznia wynoszą już odpowiednio: 22 i 25 zł i nic nie wskazuje na to, aby tendencja wzrostowa miała się zmienić.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej mające wpływ na działalność merytoryczną Ośrodka oraz jakość i poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców:

- 1) od 2012 r. zadaniem obowiązkowym gminy jest prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej). W naszym mieście nie ma takiego mieszkania a potrzeby w tym zakresie, np. dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także dla osób starszych niepełnosprawnych i jednocześnie bezwzględnie wymagających usług opiekuńczych - są potwierdzone. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego (art. 53 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej). Jest to również zalecenie

do realizacji przez Gminę po kontroli dokonanej przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki w MOPS w Bolesławcu w maju 2018 r.

- 2) zwiększenie planu finansowego o środki finansowe na opłacenie kosztów superwizji dla pracowników socjalnych, z którego poradnictwa ma prawo korzystać pracownik socjalny, w celu zachowania i wzmocnienia kompetencji zawodowych, utrzymania wysokiego poziomu świadczonych usług oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego. **Uwaga:** powyższe uprawnienie wynika wprost z zapisu art. 121a ustawy o pomocy społecznej, który wszedł w życie z dniem 31 grudnia 2013 r.
- 3) utworzenia na terenie miasta noclegowni lub ogrzewalni dla osób bezdomnych. Wiele osób bezdomnych odmawia skierowania do Schroniska ponieważ łączy się to z koniecznością przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i obowiązkowo podpisania kontraktu socjalnego, którego celem jest dążenie do usamodzielnienia. Natomiast duża część osób bezdomnych przebywa na terenie miasta i oczekuje schronienia tylko w okresie silnych mrozów. Często nie są zainteresowani staraniem się o pomoc, zdobyciem własnego mieszkania, czy zmianą swojej sytuacji życiowej, a wielu z nich pozostaje bezdomnym z wyboru.
- 4) rozważenie możliwości utworzenia miejsca pobytu dla osób bezdomnych niepełnosprawnych, wymagających opieki osób drugich.
O konieczności zabezpieczenia schronienia takim osobom najczęściej występuje do Ośrodka Szpital leczący pacjenta, stwierdzający równocześnie, że nie wymaga on już dalszej hospitalizacji. Zwykle stan zdrowia kwalifikuje takiego pacjenta do umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jednak miejsca w ZOL-ach są ograniczone, co sprawia, że czas oczekiwania na przyjęcie do nich wynosi średnio od 3 do 6 miesięcy, natomiast Schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez PCK w Bolesławcu nie jest przystosowane do przebywania w nim osób niepełnosprawnych.

Warto w tym miejscu podkreślić fakt, iż sprawozdanie niniejsze pisane jest w maju 2021 r. kiedy to kraj nasz i świat cały zмага się z epidemią COVID-19, której niekorzystny wpływ na sytuację gospodarczą jest pewny, a jej rozmiary trudne do oszacowania. Powszechnie mówi się o zagrożeniu inflacją i wzrostem bezrobocia. Niewątpliwie zjawiska te będą bezpośrednio wpływać na rozwój sfery potrzeb, których zaspokojenia oczekiwać się będzie w obszarze działalności ośrodków pomocy społecznej. Wzrost wydatków w tej sytuacji, po zniesieniu stanu epidemii wydaje się więc nieunikniony.

**Sprawozdanie końcowe z działalności Osiedlowego Klubu Dzieci i Młodzieży z Osiedla
Kościuszki w Bolesławcu**

za okres: od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Opis program

Kontynuacja działalności Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Kościuszki II w Bolesławcu, w oparciu o zawarte w dniu 17 stycznia 2020 r. Porozumienie nr 5 pomiędzy Gminą Miejską Bolesławiec, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

A/ Informacje ogólne

Nazwa zadania: Kontynuacja funkcjonowania Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Kościuszki w Bolesławcu.

Miejsce: 59-700 Bolesławiec, ul. Osiedle Kościuszki II 45/3

Realizatorzy: 3 pedagogów zatrudnionych na umowę zlecenie

Współpraca: Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień Danuta Marecka
Ksiądz Proboszcz Andrzej Gidziński
Komenda Powiatowa Policji w Bolesławcu
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bolesławcu
Radny Łukasz Jaźwiec

Cele programu:

Cel główny: Wspieranie rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo-wychowawczych i udzielania pomocy dzieciom pochodzącym z takich rodzin.

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodzin w sprawowaniu jej podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych i wychowawczych u dzieci.
- Rewalidacja dzieci z trudnościami edukacyjnymi

- Ukazanie konstruktywnego spędzania czasu wolnego
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Profilaktyka uzależnień.
- Wyrabianie i utrwalanie prawidłowych nawyków higienicznych.

Adresaci:

Dzieci i młodzież Osiedla Kościuszki w Bolesławcu pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych.

B/ Realizacja merytoryczna zadania.

W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

- zajęcia z profilaktyki uzależnień dotyczące używek np: alkoholu, narkotyków i nikotyny,
- zajęcia plastyczno-techniczne z elementami arteterapii i biblioterapii również z uwzględnieniem treści terapeutycznych, np. diagnoza środowiska rodzinnego dziecka,
- zajęcia z edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,
- rewalidacja dzieci z trudnościami edukacyjnymi,
- rozwijające umiejętności manualne (zabawy konstrukcyjne, układanki, malowanie farbami, rysowanie, kolorowanie, wycinanie, wydzieranie, sklejanie, szycie i inne), wzbogacające posiadane wiadomości, zaspakajanie ciekawości świata (czytanie książek, pogadanki z dziećmi),
- zajęcia komputerowe,
- zajęcia kulinarne,
- wyjścia do kina,
- wyjście na Plac Zabaw Oli,
- zabawa z okazji Dnia Dziecka,
- Mikołajki - rozdanie paczek dla 20 osób. Gry i zabawy stolikowe kształtujące umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy (konkursy, zagadki, układanki, zabawy tematyczne, redagowanie gazetki klubowej, odrabianie prac domowych),
- kształtujące ekspresję ruchową (zabawy taneczne, zabawy ruchowe na placu zabaw),
- relaksujące (relaks przy muzyce, zabawy wyciszające, oglądanie filmów, bajek).

- pomoc w odrabianiu zadań domowych, nadrabianie zaległości szkolnych
- Zajęcia z elementami profilaktyki i promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zasad higieny w czasie pandemii COVID-19.

W miesiącu **styczniu** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia plastyczno-techniczne – tworzenie prac o tematyce zimowej.
- Zabawa karnawałowa.
- Dzień babci i dziadka – zajęcia plastyczne i tematyczne.
- Zajęcia edukacyjne dla maluchów - nauka przez zabawę.
- Pomoc bieżąca w odrabianiu zadań domowych, kart pracy oraz przyswajaniu programu edukacyjnego.
- Gry i zabawy stolikowe.

W miesiącu **lutym** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia integracyjne dla dzieci i rodziców – wspólna zabawa przy muzyce, zajęcia plastyczne, relaksacyjne.
- Walentynki.
- Zajęcia kształtujące kreatywność – mydełka zapachowe.
- Rozmowy, pogadanki, burza mózgów na temat „Bezpiecznych ferii zimowych”.
- Wyjście do kina na filmy: „Gang zwierzaków” (grupa młodsza) oraz „Doktor Dolittle” (grupa starsza).
- Wyjście na salę zabaw „OLI” .

W miesiącu **marcu** odbyły się następujące zajęcia:

- Rozmowy, pogadanki n/t zdrowych nawyków żywieniowych – nauka prawidłowego mycia rąk.
- Zajęcia zwiększające motywację do nauki – gry edukacyjne, rebusolandia, ćwiczenia grupowe.
- Zajęcia plastyczne i techniczne.
- Gry i zabawy stolikowe.
- Pomoc bieżąca w odrabianiu zadań domowych.

W okresie od 12 marca do 24 maja 2020 r. Osiedlowy Klub Dzieci i Młodzieży na Osiedlu Kościuszki II był zamknięty z powodu pandemii koronawirusa.

W miesiącu **maju** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia z elementami profilaktyki i promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zasad higieny w czasie pandemii COVID – 19
- Zajęcia z edukacji przedszkolnej.
- Gry i zabawy świetlicowe.
- Zajęcia komputerowe – gry i zabawy komputerowe, oglądanie bajek i filmów

edukacyjnych.

- Zajęcia plastyczne i techniczne.
- Czytanie bajek – cykl zajęć z biblioterapii i kontynuacja akcji ogólnopolskiej „Cała Polska czyta dzieciom”.

W miesiącu **czerwcu** odbyły się następujące zajęcia:

- „Dzień dziecka” – zabawy przy muzyce, słodki poczęstunek w postaci lodów na patyku.
- Zajęcia z elementami dramy pt. „Wszystkie dzieci nasze są”.
- Zajęcia kształtujące kreatywność – projekt „Mój order uśmiechu”.
- Kształtowanie właściwych postaw – rozmowa na temat bezpiecznego zachowywania się podczas wakacji.
- Ćwiczenia na pamięć i koncentrację.
- Zajęcia plastyczne i techniczne: „Moje wakacyjne plany”.
- Zajęcia z elementami resocjalizacji – pogadanki, burza mózgów, wykłady, filmy edukacyjne.

W miesiącu **lipcu** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu.
- Wyjścia na plac zabaw w Łące.
- Zabawy swobodne według pomysłu dzieci.
- Zajęcia z elementami biblioterapii z uwzględnieniem „Mądrych bajek z całego świata” fundacji Kulczyka.
- Zajęcia plastyczne i techniczne.
- Wyjście do kina Forum na film „Scooby-Doo” (starsza grupa).
- Wyjście na salę zabaw „OLI” (młodsza grupa)

W miesiącu **sierpniu** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia z edukacji przedszkolnej.
- Gry i zabawy świetlicowe – zabawy ruchowe przy muzyce, zajęcia relaksacyjne, gry stolikowe, układanie puzzli.
- Zajęcia komputerowe – gry i zabawy komputerowe, oglądanie bajek i filmów edukacyjnych.
- Zajęcia plastyczne i techniczne – tworzenie prac plastycznych, malowanie farbami, wycinanie wycinanek, lepienie plasteliny i modeliny, kolorowanie.
- Czytanie bajek.
- Dzień Pizzy – 26.08.2020 r. wychowawcy wraz z dziećmi i młodzieżą świętowali zakończenie wakacji i rozpoczęcie nowego roku szkolnego. Podczas urządzonego pikniku została zjedzona pizza i zorganizowano wspólne gry i zabawy integracyjne.
- Wyprawki szkolne – w związku z pandemią COVID -19 pieniądze zaplanowane na organizację festynu z okazji dnia dziecka zostały przekazane na zakup wyprawek szkolnych dla 21 podopiecznych Klubu.

W miesiącu **wrzeźniu** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia z edukacji przedszkolnej – gry i zabawy edukacyjne dla najmłodszych. Nauka przez zabawę przyciąga najmłodszych mieszkańców osiedla aby przy muzyce i zabawie wspólnie spędzić miło czas.
- Gry i zabawy stolikowe.
- Zajęcia kształtujące kreatywność - plastyczne i techniczne.
- Czytanie bajek – cykl zajęć z biblioterapii i kontynuacja akcji ogólnopolskiej „Cała Polska czyta dzieciom”.
- Powitanie nowego roku szkolnego – pogadanka o nowych celach w szkole, przypomnienie obowiązków szkolnych.
- Pomoc w odrabianiu zadań domowych – odrabianie zadań domowych, przygotowywanie materiału na zajęcia lekcyjne.
- Zajęcia z elementami profilaktyki i promocji zdrowia , ze szczególnym uwzględnieniem zasad higieny w czasie pandemii COVID – 19 .
- Powitanie jesieni – wspólne wykonanie nowej gazetki tematycznej, zbieranie darów jesieni. Stworzenie kącika
- Uruchomienie dwóch nowych, kompletnych stanowisk komputerowych wraz z osprzętem.

W miesiącu **październiku** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia usprawniające motorykę małą i małą.
- Gry i zabawy świetlicowe – zabawy ruchowe przy muzyce, zajęcia relaksacyjne, gry stolikowe, układanie puzzli, klocków.
- Zajęcia komputerowe – gry i zabawy komputerowe, oglądanie bajek i filmów edukacyjnych.
- Zajęcia plastyczne i techniczne.
- Rozmowa na temat pracy nauczyciela i innych pracowników szkoły, zapoznanie dzieci ze znaczeniem Dnia Edukacji Narodowej, pogadanka i praca plastyczna: „Szkola moich marzeń”.
- Zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalno – społeczne: „Warto lubić siebie” – kształtowanie postawy dostrzegania swoich mocnych i słabych stron, autoprezentacje, dostrzeganie swoich sukcesów, bajkoterapia i zajęcia z elementami dramy, komiksy sytuacyjne.
- Pomoc w odrabianiu zadań domowych.
- Przypominanie o zasadach higieny – pogadanki na temat zasad higieny obowiązujących w czasie pandemii COVID – 19.
- Odbiór, przywóz i montaż biurek pod komputery.

W miesiącu **listopadzie** odbyły się następujące zajęcia:

- Zajęcia usprawniające motorykę małą i dużą – gry i zabawy edukacyjne dla najmłodszych. Pisanie po śladzie, odwzorowywanie i kopiowanie.
- Gry i zabawy świetlicowe – zabawy ruchowe przy muzyce, zajęcia relaksacyjne, gry stolikowe, układanie puzzli, klocków.
- Zajęcia komputerowe – gry i zabawy komputerowe, oglądanie bajek i filmów edukacyjnych.
- Zajęcia rozwijające kreatywność – tworzenie prac plastyczno - technicznych,

malowanie farbami, wycinanie wycinanek, lepienie z plasteliny, kolorowanie, dekorowanie i ozdabianie.

- „Polska, nasza ojczyzna” – rozmowa na temat symboli narodowych (godło i flaga) i historii odzyskania niepodległości przez Polskę, kształtowanie postaw patriotycznych, zapoznanie z treścią wiersza W. Bełzy „kto ty jesteś”, wykonywanie godła – praca plastyczno-techniczna techniką dowolną, rozmowa na temat hymnu narodowego.
- „Nasze hobby” – formy spędzania wolnego czasu – burza mózgów, „Nikt go nie lubi, dlaczego?” – pogadanka na temat uprzedzeń między dziećmi.
- Przypominanie o zasadach higieny – pogadanki na temat zasad higieny obowiązujących w czasie pandemii COVID – 19.
- Zakupy art. spożywczych na Mikołajki oraz art. biurowych.

W miesiącu **grudniu** odbyły się następują zajęcia:

- Pisanie listów do św. Mikołaja.
- „Mikołajki w świetlicy” – rozdanie paczek dla 20 osób (dzieci i młodzieży).
- Gry i zabawy stolikowe.
- Zajęcia komputerowe – gry i zabawy komputerowe, oglądanie bajek i filmów edukacyjnych.
- Zajęcia rozwijające kreatywność - wykonywanie świątecznych dekoracji, ozdób i kartek, układanie życzeń świątecznych – świąteczne dekorowanie świetlicy.
- Wspólne śpiewanie kolęd.
- Oglądanie filmu „Opowieść wigilijna” – uświadomienie jak ważne są święta i czas spędzony z bliskimi.
- Zajęcia z elementami profilaktyki i promocji zdrowia , ze szczególnym uwzględnieniem zasad higieny w czasie pandemii COVID – 19.

Uczestnicy (grupy docelowe):

Dzieci i młodzież z Osiedla Kościuszki II - 35 osób.

Uczestnicy czynni:

W zajęciach bierze czynny udział grupa złożona z 20 osób.

Uczestnicy bierni (rodzice)

Podczas organizowania różnego rodzaju imprez rodzice są angażowani do pomocy w realizacji przedstawionych działań.

C/ Realizacja finansowa zadania

1. Finansowanie - Gmina Miejska Bolesławiec,
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

	(plan)	(wykonanie)	(% wykonania)
2. Wydatki ogółem:	81 860,00	76 077,86	92,94 %
- dofinansowanie z budżetu miasta	81 860,00	76 077,86	92,94%

Wykonanie w 2020 r. na poziomie 76 077,86 zł jest wynikiem, w dużej mierze, nieobecności personelu realizującego program.

Podsumowanie

W zajęciach prowadzonych w Klubie bierze udział około 20 osób, w wieku od 3 do 18 lat. Klub czynny jest od poniedziałku do piątku od godziny 13:00 do 18.00. W dwóch pierwszych godzinach udział biorą dzieci nie uczęszczające do szkół oraz dzieci, które, danego dnia nie poszły do szkoły. Od godziny 14.00 do Klubu przychodzą dzieci w wieku szkolnym, które pozostają już do jego zamknięcia.

Godziny od 13.00 do 15.00 prowadzone są zajęcia z edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej dla maluszków, które w sposób regularny uczęszczają do Klubu, jest to rodzaj zastąpienia im przedszkola. W godzinach tych przychodzą również dzieci, które z jakiegoś powodu nie poszły do szkoły (bardzo często jest to zaspianie na poranny autobus).

Godzina od 15.00 do 16.00 jest godziną wspólną zarówno dla wychowawców jak i dla dzieci, jest to czas w trakcie którego jest największa ilość podopiecznych Klubu.

Od godziny 16.00 w Klubie zostają dzieci od pierwszej klasy szkoły podstawowej. W ciągu tych dwóch godzin do zamknięcia odrabiane są lekcje, nadrabiane są zaległości szkolne, których jest bardzo dużo. Prowadzone są zajęcia z arteterapii, zajęcia z elementami socjoterapii oraz pogadanki wychowawcze.

Podopieczni Klubu są dziećmi wymagającymi dużego nakładu pracy wychowawczej i pedagogicznej. Mają one problemy z zaakceptowaniem norm społecznie akceptowanych, z zachowaniem kultury, samodyscypliny, wytrwałości. Z trudem przyswajają wszelkie reguły i zasady wychowawcze. Bardzo często ma miejsce sytuacja, w której dzieci opuszczają Klub, zostają z niego wypraszane, ponieważ nie są one w stanie zachować się, pomimo tłumaczeń, upominania oraz stosowania wszelkich form wychowawczych.

Rok 2020 jest kolejnym rokiem funkcjonowania Osiedlowego Klubu Dzieci i Młodzieży na osiedlu socjalnym przy ulicy Kościuszki w Bolesławcu. Jest to miejsce stworzone bezpośrednio dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, aby w sposób czynny i przyjazny wspierać dzieci, pomagać im, uczyć zasad społecznie akceptowanych, rozwijać ich zainteresowania, wzbudzać pozytywne emocje, pomagać poznawać świat oraz zachęcać

do czynnego uczestnictwa w życiu społecznym. Codzienne zajęcia prowadzone w Klubie mają za zadanie uczyć podopiecznych jak radzić sobie z negatywnymi emocjami, pomagać im nazywać je. Ukazywać jak konstruktywnie spędzać czas wolny wykonując prace plastyczne, techniczne, sportowe, gry i zabawy oraz wspomagać w nauce szkolnej.

Klub jest miejscem do którego uczęszczają dzieci od 3 roku życia. Młodszy odwiedzą nas ze swoim starszym rodzeństwem lub rodzicami. Każdego dnia prowadzone są zajęcia z edukacji przedszkolnej, gry, zabawy, konkursy, zajęcia plastyczne i techniczne. Zajęcia z elementami socjoterapii, biblioterapii oraz muzykoterapii. Pomoc w odrabianiu lekcji i przygotowywaniu się do zajęć szkolnych. Spacer po okolicy, gry i zabawy na pobliskim placu zabaw. W każdym z tego typu przedsięwzięć wychowawcy uczą podopiecznych zdrowej rywalizacji, zasad społecznie akceptowanych, nazywania i uczenia radzenia sobie z uczuciami zarówno z tymi negatywnymi jak i pozytywnymi. Wspierają dzieci i młodzież, otaczając ich pozytywnymi emocjami i miłym słowem, ale też wymagają i przestrzegają zasad pozytywnego współżycia w grupie.

Wychowawcy wspierają nie tylko podopiecznych Klubu ale również ich rodziców, pomagają im rozwiązywać problemy dnia codziennego nie tylko w kwestiach rodzinnych ale także osobistych. Pomimo faktu, że środowisko lokalne jest dość hermetycznie zamknięte i trudno jest wzbudzić w nich całkowite zaufanie to sytuacje rodzinne są doskonale znane wychowawcom, przebywając codziennie w tej społeczności lokalnej posiadają oni wystarczającą wiedzę i patrząc na rodzinę starają się zawsze pomóc w sposób konstruktywny, tak aby ich wsparcie było odebrane w pozytywny sposób.

Osiedlowy Klub Dzieci i Młodzieży jest miejscem wsparcia, w którym każde dziecko i rodzina otrzyma pomoc a wychowawcy starają się zawsze wysłuchać i wesprzeć oraz udzielić wskazówek oraz rad w podejmowaniu trudu wychowania, codziennych obowiązków oraz nauki zasad akceptowanych społecznie.

**Sprawozdanie końcowe z działalności Ośrodka do Spraw Przeciwdziałania
Uzależnieniom i Przemocy w Bolesławcu zgodnie z Porozumieniem nr SP/6/2020
z dnia 17.01.2020 r.**

za okres: od 08 stycznia 2020 r. do 31.12.2020 r.

Opis programu

Działalność Ośrodka do Spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy, w oparciu o Porozumienie zawarte w dniu 17.01.2020 r. nr SP/6/2020 pomiędzy Gminą Miejską Bolesławiec, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

1. Informacje ogólne:

Nazwa zadania: Ośrodek do Spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy

Miejsce: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, ul. Cicha 7
59 – 700 Bolesławiec

Realizatorzy: psychoterapeuci, psycholog, koordynator projektu i obsługa księgową

Współpraca: Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień

Cele programu:

Cel główny: funkcjonowanie Ośrodka do Spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy od stycznia do grudnia 2020 r.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie indywidualnej dostępności, specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie i osób uwikłanych w przemoc z powodu alkoholu, w tym także dzieci i młodzieży oraz sprawców przemocy, poprzez prowadzenie krótkoterminowych spotkań i poradnictwa specjalistycznego;
- budowanie koalicji lokalnej osób i instytucji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
 - wspieranie współpracy MOPS ze specjalistami i organizacjami pozarządowymi d/s przemocy,
 - specjalistyczne szkolenia pracowników socjalnych MOPS w zakresie pracy z ofiarami i sprawcami przemocy.

Adresaci:

- Mieszkańcy miasta Bolesławiec, osoby dorosłe i rodziny z problemem przemocy z powodu nadużywania alkoholu - zgłaszające się bezpośrednio do Ośrodka lub kierowane przez MOPS Bolesławiec, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolesławcu oraz Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy;

2. Realizacja merytoryczna zadania

W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

- konsultacja psychologiczna indywidualna i rodzinna,
- poradnictwo psychologiczne,
- ocena ryzyka i planowanie bezpieczeństwa,
- interwencja kryzysowa,
- praca z rodzinami zagrożonymi przemocą/ narażonymi na przemoc,
- krótkoterminowe sesje dotyczące nadużyć fizycznych, emocjonalnych i seksualnych,
- psychoterapia osób z PTSD,
- praca terapeutyczna z rodziną,
- rozmowy diagnostyczne w kierunku uzależnienia,
- motywowanie i kierowanie do leczenia diagnostycznego,
- dostarczanie informacji o możliwościach profesjonalnego leczenia terapeutycznego oraz grupach wsparcia,
- udzielanie wsparcia terapeutycznego osobom po zakończonym leczeniu terapeutycznym i ich rodzinom,
- profilaktyczna działalność edukacyjna,
- udzielanie wsparcia osobom współuzależnionym.

Uczestnicy (grupy docelowe):

Rodziny, młodzież, dzieci, małżeństwa, związki nieformalne.

3. Realizacja finansowa zadania

3.1 Finansowanie - Gmina Miejska Bolesławiec, Miejski Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	(plan)	(wykonanie)	(% wykonania)
3.2 Wydatki ogółem:			
- dofinansowanie z budżetu miasta	219.626,00	151.688,45	69,07%

Podsumowanie

Ośrodek do Spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy prowadził swoją działalność od 8 stycznia do 31 grudnia 2020 r., w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu przy ul. Cicha 7.

Działalność Ośrodka miała na celu zapewnienie dostępu mieszkańcom Bolesławca w tym klientom MOPS, osobom kierowanym przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolesławcu oraz osobom kierowanym przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pomocy psychologicznej i terapeutycznej.

W ramach działań Ośrodka w 2020 r. z pomocy **psychologa** skorzystało 79 osób w tym 17 małoletnich za zgodą opiekunów. Osoby zgłaszające się objęto wsparciem psychologicznym, prowadzono oddziaływania terapeutyczne i psychoedukacyjne, połączone z pracą na bieżącej sytuacji. Oddziaływania prowadzono zarówno w formie stacjonarnej jak i telekonsultacji. Trudności zgłaszane przez osoby korzystające ze wsparcia obejmowały m.in.: trudności związane z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy przez członków rodziny i osoby bliskie, konflikty rodzinne i trudności małżeńskie, trudności w relacjach, doświadczanie stanu zagrożenia życia.

W okresie sprawozdawczym z pomocy **psychoterapeuty** skorzystało 106 osób, w tym 4 rodziny. Odbyło się 154 spotkań z klientami. Wśród osób zgłaszających się było 74 kobiety i 32 mężczyzn. W okresie pracy zdalnej psychoterapeuta przyjął 23 zgłoszenia telefoniczne. Ponadto przeprowadzonych zostało 27 konsultacji z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu odnośnie sytuacji kryzysowych ich klientów oraz sposobów opieki i interwencji. W ramach pracy terapeutycznej osoby zgłaszające się

do Ośrodka objęto szeroko rozumianą opieką psychoterapeutyczną. Dokonywano oceny stanu psychicznego i możliwości psychologicznych podopiecznych, prowadzono działania terapeutyczne w połączeniu z profilaktyką zapobiegania kryzysom i elementami psychoedukacji na temat sposobów i możliwości radzenia sobie w sytuacjach trudnych. W sytuacjach koniecznych kierowano do innego specjalisty. Zastosowano również indywidualny tok pracy dla osób, które tego wymagają.

Praca terapeutyczna była adresowana zarówno do ofiar jak i sprawców przemocy, do osób uzależnionych i współuzależnionych.

W 2020 r. **specjalista psychoterapii uzależnień** przeprowadził 79 godzinnych spotkań z 28 osobami. W powyższym okresie rozliczeniowym korzystały z pomocy terapeutycznej zarówno kobiety i mężczyźni. W grupie tej przeważały osoby uzależnione od alkoholu, sporadycznie narkotyków oraz osoby żyjące w bliskim związku z osobą uzależnioną -rodzice, współmałżonkowie, rodzeństwo lub dorosłe dzieci. W ramach pracy zrealizowane zostały szeroko zakrojone oddziaływania psychoedukacyjne wynikające z indywidualnych potrzeb klienta zgłaszającego się po pomoc. W przeważającej ilości przypadków pomoc była udzielana cyklicznie. Niekiedy realizacja dalszych etapów oddziaływań terapeutycznych wymagała przekierowania klienta do specjalistycznych placówek takich jak Poradnia Odwykowa, stacjonarne oddziały terapeutyczne lub innego specjalisty np. psychologa. Takie kroki poprzedzała najczęściej diagnostyka uzależnienia i skonfrontowanie klienta z konsekwencjami wynikającymi z dalszego nadużywania np. alkoholu.

Poradnictwo w Ośrodku miało charakter interwencji kryzysowej oraz pomagało zapobiegać dalszej eskalacji kryzysu obejmującego całą rodzinę osoby uzależnionej.

Z powodów pandemicznych rok 2020 należał do okresu, gdzie potrzeba pomocy osobom uwikłanym w przemoc i uzależnienia była szczególnie nasiloną. Jednocześnie w okresie wzmożonej zachorowalności społecznej pojawiły się utrudnienia w kontakcie ze względu na sytuację epidemiczną. To wymusiło konieczność niesienia pomocy zwłaszcza w drugiej fali epidemii (od października) za pomocą teleporad. Właśnie w tym okresie część spotkań przybrała taką formę.